

Tillsyn över partifinansieringen 2023

- Statens revisionsverks berättelse

STATENS REVISIONSVERKS
BERÄTTELSE TILL RIKSDAGEN

B 5/2024 RD

Tillsyn över partifinansieringen 2023

Statens revisionsverks berättelse

B 5/2024 rd

Till riksdagen

Statens revisionsverk har övervakat iakttagandet av partilagens (10/1969) bestämmelser om bidrag och användning av statsunderstöd samt uppgörande och inlämnande av redovisningar.

Härmed lämnar Statens revisionsverk den årliga berättelse om tillsyn över partifinansieringen som avses i 9 e § 4 mom. i partilagen. Perioden för de granskningar som ingår i tillsynen varierar från organisation till organisation.

Helsingfors den 19 mars 2024

Sami Yläoutinen
generaldirektör

Jonna Carlson
tillsynschef

Information om publikationen

L 1796-9549

ISSN 1796-9549 (häft)

ISSN 1796-9654 (pdf)

urn:nbn:vtv-B52024rd

<http://urn.fi/urn:nbn:vtv-B52024rd>

Dnr D/32/04.02.06/2024

PunaMusta Oy

Helsingfors 2024

Information om fotografierna

Alla fotografierna Getty Images.

Innehåll

Till riksdagen	3
Huvudsakliga observationer under tillsynen	7
1 Tillsynsobjekt	13
2 Revisionsverkets tillsynsåtgärder	19
3 Partifinansiering: Bidrag från utomstående	25
4 Partifinansiering: Valfinansiering	35
5 Uppgifter och handlingar som ska lämnas in till revisionsverket	41
6 Partiernas statsunderstöd, dvs. partistöd	49
7 Begränsningar i tillsynsbefogenheterna och behov av revidering av valfinansieringslagen	59
Bilaga 1: Granskningar av partifinansieringen 2023	63
Bilaga 2: Riksdagspartier, partiföreningar som nämns i statsunderstödsbeslutet och partinära sammanslutningar	67
Bilaga 3: Statistik över partifinansieringen	69
Referenser	77

Huvudsakliga observationer under tillsynen

Statens revisionsverk övervakar att partierna, partiföreningarna och de partinära sammanslutningarna följer de lagar som rör partifinansieringen. Dessutom är revisionsverket tillsynsmyndighet för partiernas statsunderstöd, dvs. partistödet. Den här berättelsen ger en överblick över observationerna under tillsynen över och granskningarna av partifinansieringen 2023. Observationerna gäller tillsynsobjektens verksamhet 2020–2022.

Partier, partiföreningar och partinära sammanslutningar har i partilagen (10/1969) ålagts skyldigheter som främjar öppenheten i finansieringen: de ska offentliggöra sin valfinansiering och de betydande utomstående bidrag som de fått samt lämna in sin bokföring, sitt bokslut och andra dokument över medelsanvändningen till Statens revisionsverk.

Syftet med den öppna partifinansieringen är att förebygga korrupktion och påverkan på partiernas verksamhet som grundar sig på otillbörliga bindningar. Öppenheten bedöms öka medborgarnas förtroende för den politiska verksamheten och därmed öka också valdeltagandet.

Tillsynen inriktas på de sammanslutningar som får partistöd

Alla partier, deras partinära sammanslutningar samt de partiföreningar som nämns i statsrådets beslut om partistöd är revisionsverkets tillsynsobjekt. År 2022 var 162 partier och föreningar tillsynsobjekt.

År 2023 genomförde Statens revisionsverk granskningar av 52 tillsynsobjekt. Revisionsverket granskade alla partier som får statsunderstöd (9), de partier som registrerats 2021 eller senare (6), en partinära sammanslutning och en kvinnoorganisation samt distriktsorganisationer som hör till partierna (35).

Tillsynsobjekten ska anmäla de bidrag från utomstående som de fått till det redovisningsregister som Statens revisionsverk upprätthåller. Åren 2013–2023 anmäldes med aktuella redovisningar till redovisningsregistret för partifinansieringen bidrag från utomstående som partier, partiföreningar och partinära sammanslutningar fått till ett värde av sammanlagt 44,47 miljoner euro. Under 2023 anmäldes bidragsprestationer till ett värde av sammanlagt cirka 7,1 miljoner (2022 var summan 4,4 miljoner euro). Statsunderstödet för politisk verksamhet var cirka 35,5 miljoner euro 2022.

Centrala observationer av partifinansieringstillsynen

Vid tillsynen observerades i likhet med tidigare år att alla utomstående bidrag inte hade anmälts med en aktuell redovisning. Tillsynsobjekten lade till, korrigerade och kompletterade aktuella redovisningar och sammanfattningar av redovisningarna under granskningen. Under granskningen lades aktuella redovisningar retroaktivt till i redovisningsregistret till ett värde av cirka 550 000 euro. En ansenlig del av kompletteringarna är en följd

av de granskningar av partifinansieringen som revisionsverket gjort. Efter kompletteringarna är de aktuella redovisningarna av partifinansieringen till väsentliga delar riktiga och ger till väsentliga delar riktiga uppgifter om de bidrag som de granskade sammanslutningarna har fått.

Vid tillsynen observerades prestationer som tillsynsobjekten ansåg vara sedvanlig organisationsverksamhet eller genomgångsposter och för vilka de inte hade lämnat aktuella redovisningar. I partilagen finns en uttömmande förteckning över de prestationer för vilka aktuell redovisning inte behöver göras. Revisionsverket förutsätter därför att tillsynsobjekten redovisar alla prestationer som inte ingår i undantagen. Endast på så sätt förverkligas lagens syfte med en öppen partifinansiering.

Vid tillsynen konstaterades att dokument, redovisningar och uppgifter enligt partilagen saknades i redovisningsregistret. Tillsynsobjekten ombads lämna in de dokument och uppgifter som saknades samt vid behov korrigerade de fel som upptäckts. Tillsynsobjekten lämnade in saknade dokument och uppgifter till redovisningsregistret under granskningen. Efter kompletteringarna har tillsynsobjekten i huvudsak lämnat in dokument och uppgifter som gäller granskningsperioden i enlighet med partilagen.

I redovisningsregistret saknas dokument från tre tillsynsobjekt (situationen 31.1.2024). Ett av tillsynsobjekten lämnade inte in något material eller några dokument alls till revisionsverket och kunde inte heller nås för granskning. Tillsynen fortsätter i fråga om de tillsynsobjekt vars uppgifter fortfarande är bristfälliga. Revisionsverket förpliktar dessa tillsynsobjekt att fullgöra sina lagstadgade skyldigheter vid vite.

Bokföringen för de sammanslutningar som tillsynen gäller har i regel skötts på ändamålsenligt sätt så att revisionsverket utifrån den har kunnat kontrollera efterlevnaden av bestämmelserna i partilagen. Revisionsverket påpekade dock om brister i informationsinnehållet i bokslutet. Revisorerna för tillsynsobjekten hade också påpekat för flera tillsynsobjekt om brister som de observerat i bokslutet. Tillsynsobjekten ska i fortsättningen rätta till felaktiga bokförings- och bokslutsförfaranden så att de stämmer överens med rekommendationerna.

Centrala observationer om tillsynen över partiernas statsunderstöd, dvs. partistödet

Partistödet är avsett att användas för partiernas politiska verksamhet och för att stödja partiernas informationsverksamhet och kommunikation. Ett parti ska använda fem procent av sitt understöd för verksamheten i partiets distriktsorganisationer och fem procent för den politiska verksamheten som kvinnorna i partiet utövar. Statsunderstödet får överföras vidare, men parterna ska ingå avtal om det överförda statsunderstödet. Avtalet ska följa de ursprungliga villkoren för beviljande av statsunderstöd.

I den föregående berättelsen om partitillsynen (2022) rapporterades att ett tillsynsobjekt hade överfört statsunderstöd till privatpersoner. Det var fråga om valbidrag som en partiförening delat ut till kandidaters stödföreningar eller stödgrupper. Partistöd får inte överföras till privatpersoner eller en kandidat, en kandidats stödgrupp eller någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten. Partiet betalade frivilligt tillbaka 15 000 euro till statsrådets kansli på partiföreningens vägnar under tillsynen 2023.

Vid tillsynen 2023 observerades att statsunderstödet i ett fall hade använts för utgifter som ska betraktas som personliga kostnader, och användningen var inte förenlig med villkoren i statsunderstödsbeslutet. Under granskningen betalade tillsynsobjektet frivilligt tillbaka den andel av statsunderstödet som använts i strid med understödsvillkoren.

Hos flera tillsynsobjekt upptäcktes brister och inkonsekvenser i uppföljningen och dokumenteringen av statsunderstödet användning. De uppgifter som partierna och distriktsorganisationerna lämnat i redovisningarna av statsunderstöd avvek från varandra. Statsunderstödet ska skiljas åt från övriga poster i bokföringen och bokslutet så att redovisningen av statsunderstöd kan stämmas av mot bokföringen och till väsentliga delar mot bokslutet.

Tillsynsobjekten ska ordna uppföljningen av statsunderstödet även efter det år då understödet beviljades så att de kan redogöra fullständigt för hur statsunderstödet har använts. Endast på så sätt är det möjligt att övervaka att statsunderstödet har använts i enlighet med de uppställda villkoren.

Enligt redovisningarna av statsunderstöd användes inte 2,4 miljoner euro av det beviljade understödet, utan beloppet överfördes till följande år. För ett tillsynsobjekt kunde de rapporterade uppgifterna dock inte betraktas som tillförlitliga och objektet ska lämna in en tilläggsutredning om uppföljningen av statsunderstödet användning till revisionsverket.

Tillsynsobjekten har rättat fel i blanketterna för redovisning av statsunderstöd under granskningen. Alla tillsynsobjekt ska följa upp statsunderstödet användning och dokumentationen av dess användning noggrannare än i nuläget.

Vid granskningen observerades också brister i avtalen om statsunderstöd. Alla tillsynsobjekt hade inte ingått avtal om överföring av understöd i enlighet med statsunderstöds-lagen eller avtalen hade inte undertecknats. Dessutom hade avtal ingåtts så att de var i kraft tills vidare eller för en valperiod. Beslut om statsunderstöd fattas dock minst en gång per år. Avtalen ska således också ingås årligen för att informationen i dem ska vara aktuell och i linje med de ursprungliga statsunderstöds-villkoren. Tillsynsobjekten ska rätta till avtalsmässiga brister i nya avtal.

Partier, partiföreningar, partinära sammanslutningar och aktörer som står partiverksamheten nära ska sätta sig in i partilagen, de föreskrifter och instruktioner som kompletterar den samt statsunderstödsbeslutet och dess villkor och agera i enlighet med dem.

Om revisionsverket upptäcker betydande och upprepade brister i iakttagandet av partilagen eller i användningen av statsunderstöd, kan verket bestämma att utbetalningen av partistöd ska upphöra samt att understöd eller en del av det som redan betalats ut ska återkrävas.

Partifinansieringstillsynens uppgifter och åtgärder

Alla partier, deras partinära sammanslutningar samt de partiföreningar som nämns i statsrådets beslut om partistöd är revisionsverkets tillsynsobjekt. Antalet partier och föreningar som omfattas av tillsynen är cirka 150–170. Från denna helhet väljer revisionsverket årligen ut cirka 30–50 tillsynsobjekt för granskning.

Tillsyn

I egenskap av övervakare av partifinansieringen tar revisionsverket emot tillsynsobjektens redovisningar av betydande utomstående bidrag och valfinansiering och publicerar uppgifterna på sin webbplats. Dessutom publicerar revisionsverket de bokslutshandlingar och andra handlingar som lämnats in till verket, som partierna och andra tillsynsobjekt är skyldiga att lämna in med stöd av partilagen. Vid mottagandet av dessa övervakar revisionsverket att tillsynsobjekten fullgör sin redovisningsskyldighet.

Granskning

Revisionsverket väljer årligen ut cirka 30–50 tillsynsobjekt för närmare granskning. Genom granskningarna säkerställer revisionsverket att de uppgifter som lämnats in och publicerats om partiernas och partiföreningarnas verksamhet är riktiga till väsentliga delar och att partierna och partiföreningarna har agerat lagenligt.

Alla aktörer som nämns i beslutet om partistöd granskas, men granskningscykeln varierar från objekt till objekt: riksdagspartierna granskas årligen och för partiföreningarna är granskningsintervallet cirka tre år.

Granskningsobservationerna rapporteras per objekt i en promemoria. Den här rapporten, som publiceras över hela årets granskningar, ger en översikt över de observationer som gjorts under tillsynen.

Tillsyn över partiernas statsunderstöd

Revisionsverket är också tillsynsmyndighet för partiernas statsunderstöd, dvs. partistödet. Revisionsverket övervakar att partierna använder det beviljade partistödet i enlighet med villkoren i statsunderstödsbeslutet och att de rapporterar om användningen av partistödet på behörigt sätt.

1 Tillsynsobjekt

Enligt partilagen är revisionsverkets tillsynsobjekt de partier som har införts i partiregistret, partiernas partinära sammanslutningar samt de distrikts- och kvinnoorganisationer som nämns i statsunderstödsbeslutet om partistöd.¹ Dessa aktörer har i partilagen ålagts att lämna redovisningar och uppgifter om sin finansiering och medelsanvändning till Statens revisionsverk.

Revisionsverket upprätthåller ett elektroniskt register över redovisningen av partifinansieringen, till vilket tillsynsobjekten lämnar in lagstadgade redovisningar, specifikationer och handlingar.² Partiet ska se till att revisionsverket får motsvarande uppgifter och handlingar av partiföreningarna och de partinära sammanslutningarna.³ De bestämmelser i partilagen som anger hur mycket och från vilka aktörer bidrag får tas emot gäller alla partiföreningar. Alla partiföreningar är skyldiga att lämna en aktuell redovisning av mottagna bidrag från utomstående som uppgår till minst 1 500 euro.⁴

De föreningar som nämns i statsunderstödsbeslutet om partistöd har en mer omfattande skyldighet att lämna in handlingar för publicering i redovisningsregistret för partifinansieringen. Revisionsverket har rätt att övervaka också överförda statsunderstöd.⁵

Tabell 1: Tillsynsobjekt inom tillsynen över partifinansieringen och granskade organisationer

Tillsynsobjekt inom partitillsynen	2022	2023	Granskats 2023
Riksdagspartier	10	9	9
Övriga partier	25	16	6
Partiernas distriktsorganisationer	108	113	35
Partiernas kvinnoorganisationer	7	7	1
Partinära sammanslutningar	13	13	1
Totalt	162	158	52

1.1 Partier

I slutet av 2023 var 16 partier upptagna i justitieministeriets partiregister. Efter riksdagsvalet 2023 var nio av dem riksdagspartier och sju så kallade småpartier.

Under 2023 avfördes sammanlagt nio partier ur partiregistret (se tabell 3). Partierna är redovisningsskyldiga också för det år då de har avförts från partiregistret. Tillsynen över dem fortsätter alltså tills de har uppfyllt sina skyldigheter enligt partilagen för hela den tid som de har funnits i partiregistret – fastän de skulle ha upplösts som föreningar. De partier som avfördes ur partiregistret 2023 granskas 2024.

Tabell 2: Registrerade partier i slutet av 2023.

Riksdagspartier	Övriga partier
Samlingspartiet r.p.	Öppna Partiet r.p.
Rörelse Nu r.p.	Kristall Parti r.p.
Sannfinländarna r.p.	Sinimusta Liike r.p.
Centern i Finland r.p.	Finlands Kommunistiska Parti r.p.
Kristdemokraterna i Finland (KD) r.p.	Totuuspuolue r.p.
Svenska folkpartiet i Finland r.p.	Valta kuuluu kansalle r.p. (numera Valta kuuluu Kristukselle r.p.)
Finlands Socialdemokratiska Parti r.p.	Vapauden liitto r.p.
Vänsterförbundet r.p.	
Gröna förbundet r.p.	

Tabell 3: Partier som avfördes ur partiregistret 2023

Partier som avfördes ur partiregistret 2023	Senast granskats
Djurrättspartiet	6.10.2022
Feministiska partiet	23.9.2022
Medborgarförbundet	26.9.2022
Medborgarpartiet	8.9.2022
Korjausliike	20.10.2022
Liberalpartiet	28.9.2022
Piratpartiet	28.9.2022
Seitsemän tähden liike	12.10.2022
Finska Folket Först	13.10.2022

Nio partier beviljades partistöd 2023

Riksdagspartierna kan årligen ansöka om partistöd, dvs. statsunderstöd för partier, från statsrådet. Enligt det senare beslutet om partistöd 2023⁶ fick nio partier statsunderstöd, lika många som riksdagspartierna. Beslutet om partistöd för början av året⁷ gavs på basis av föregående regeringsperiod.

Antalet riksdagspartier och antalet partier som nämns i understödsbeslutet kan avvika från varandra, eftersom statsunderstödet fördelas på basis av de riksdagsmannaplatser som fastställts utifrån valresultatet eller på basis av om ett enskilt parti har fått minst två procent av de avgivna rösterna i hela landet.

Grunden för fördelningen av partistödet återspeglar i första hand väljarnas vilja i fråga om riksdagens sammansättning. Riksdagsledamöter som flyttar från ett parti till ett annat under valperioden påverkar inte partistödets belopp, om inte alla riksdagsledamöter i ett parti flyttar till andra partier. I en sådan situation skulle partistöd inte alls beviljas partiet i fråga, eftersom det inte skulle ha några riksdagsledamöter efter flyttningen. Därför betalas inte statsunderstöd till personer som frigjort sig från riksdagspartierna, även om de skulle bilda ett nytt parti.

Rätt till partistöd har också ett parti som vid riksdagsval har fått minst två procent av de avgivna rösterna i hela landet. För ett sådant parti är stödet en tredjedel av vad ett riksdagsparti beviljas per plats.

Inget av småpartierna fick det understöd på två procent av de avgivna rösterna i hela landet som krävs för att få statsunderstöd, så efter riksdagsvalet 2023 delas partistödet ut till nio riksdagspartier enligt statsunderstödsbeslutet.

Tabell 4: Riksdagspartierna och deras partistöd 2023. Dessutom fick Ålands landskapsregering 178 175 euro i partistöd 2023..

Riksdagspartier	Partistödet 2023, €
Samlingspartiet r.p.	7 958 483
Sannfinländarna r.p.	7 780 308
Finlands Socialdemokratiska Parti r.p.	7 483 350
Centern i Finland r.p.	4 573 159
Gröna förbundet r.p.	2 732 016
Vänsterförbundet r.p.	2 256 884
Svenska folkpartiet i Finland r.p.	1 603 575
Kristdemokraterna i Finland (KD) r.p.	890 875
Rörelse Nu r.p.	178 175
Valta kuuluu kansalle r.p. (t.o.m. 4.4.2023)	0

1.2 Partiföreningar

Partiföreningar är föreningar som enligt stadgarna för ett parti eller en av dess medlemsföreningar hör till partiet eller medlemsföreningen.⁸ Exempelvis riksomfattande förbund, distriktsorganisationer, kommunala organisationer och lokalföreningar är partiföreningar.

Enligt partilagen omfattas endast de partiföreningar som nämns i statsunderstödsbeslutet om partistöd av revisionsverkets tillsyn.⁹ Vanligtvis är dessa distrikts- och kvinnoorganisationer. Största delen av partiföreningarna står utanför tillsynen, eftersom tillsynen inte direkt inriktas på partiernas partiavdelningar och lokalföreningar.

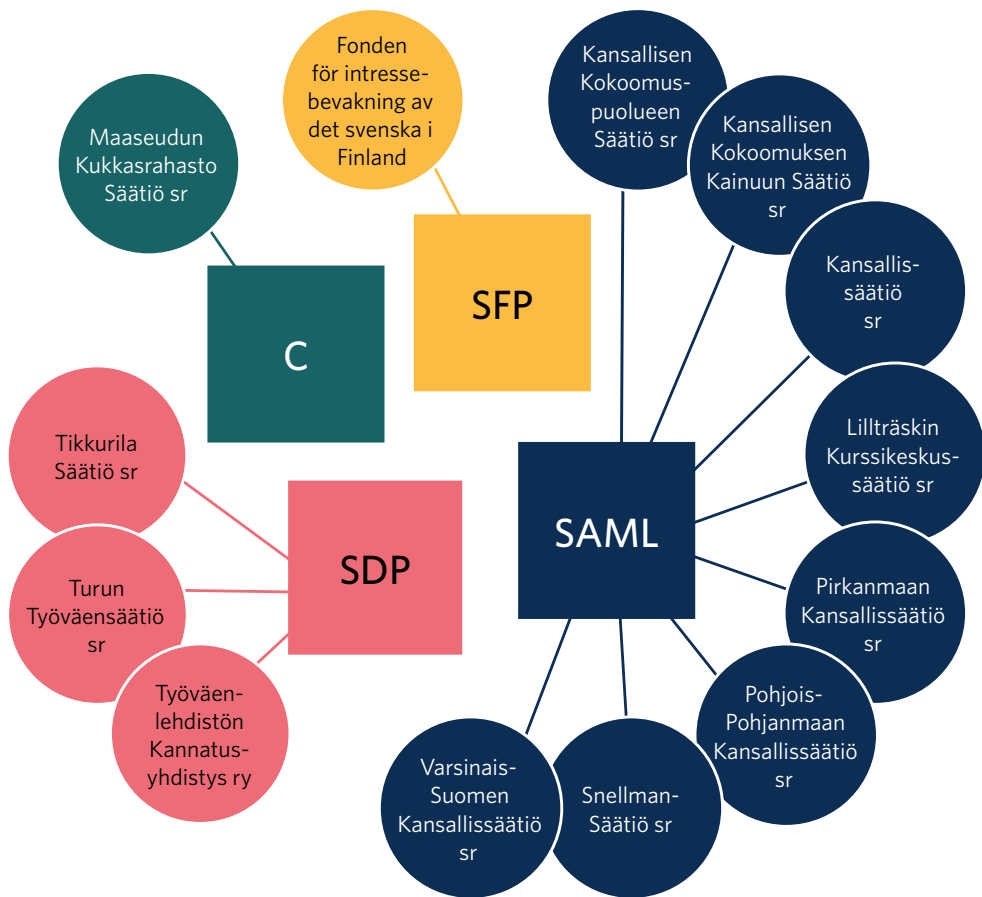
Partierna ska i sina ansökningar om partistöd utse de distrikts- och kvinnoorganisationer till vilka de överför den andel av statsunderstödet som anvisats för kvinno- och distriktsverksamhet.¹⁰ Enligt det senare understödsbeslutet 2023 har de partier som får partistöd sammanlagt 113 distriktsorganisationer (föregående år 108) och 7 separata, registrerade kvinnoorganisationer (föregående år 7).

1.3 Partinära sammanslutningar

En partinära sammanslutning är en sådan sammanslutning eller stiftelse samt en sådan till en sammanslutning eller stiftelse knuten fond som partiet har anmält till revisionsverket som en partinära sammanslutning.¹¹ Partiet avgör själv hurdana eller vilka sammanslutningar och stiftelser och sådana till sammanslutningar eller stiftelser knutna fonder partiet anmäler som partinära sammanslutningar. Partiet behöver alltid samtycke av den aktör som utses till partinära sammanslutning. Med undantag av fonderna ska den partinära sammanslutningen vara en självständig juridisk person.

Den största fördelen med att anmäla en partinära sammanslutning är att den partinära sammanslutningen får understöda partiet och en partiförening utan att understödet begränsas. I annat fall får högst 30 000 euro per år tas emot från en och samma givare. De partinära sammanslutningarna är ofta aktörer med tillgångar som gör det möjligt att ge större årliga donationer.

En aktuell lista över partiernas partinära sammanslutningar publiceras i webbtjänsten för val- och partifinansieringstillsynen (vaalirahoitusvalvonta.fi). Antalet partinära sammanslutningar som har anmälts till revisionsverket är 13 (13 år 2022).

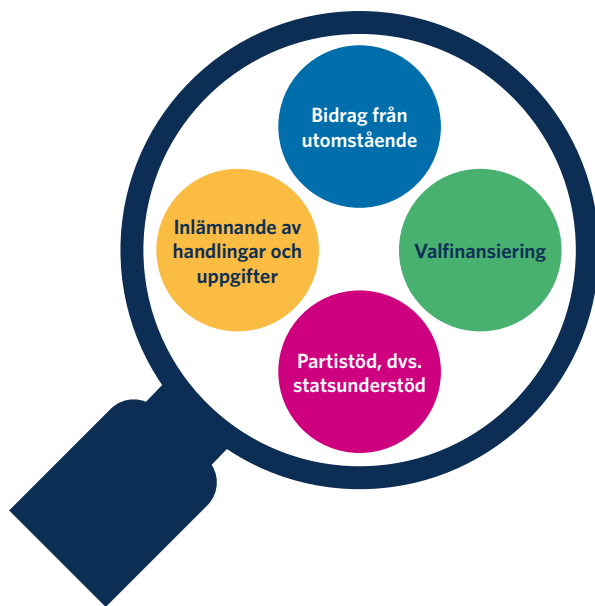

Figur 1: Partinära sammanslutningar

2 Revisionsverkets tillsynsåtgärder

Vid tillsynen över partifinansieringen övervakas att partierna, partiföreningarna och de partinära sammanslutningarna följer lagen. Revisionsverket tar emot tillsynsobjektens redovisningar av betydande utomstående bidrag och valfinansiering och publicerar uppgifterna på sin webbplats. Dessutom publicerar revisionsverket de bokslutshandlingar och andra handlingar som lämnats in till verket, som partierna och andra tillsynsobjekt är skyldiga att lämna in med stöd av partilagen. Vid mottagandet av dessa övervakar revisionsverket att tillsynsobjekten fullgör sin redovisningsskyldighet. Revisionsverket är också tillsynsmyndighet för statsunderstödet, dvs. revisionsverket övervakar att partierna använder det beviljade partistödet i enlighet med villkoren i statsunderstödsbeslutet och att de rapporterar om partistödets användning på behörigt sätt.

Figur 2: Vad övervakas vid tillsynen över partifinansieringen?

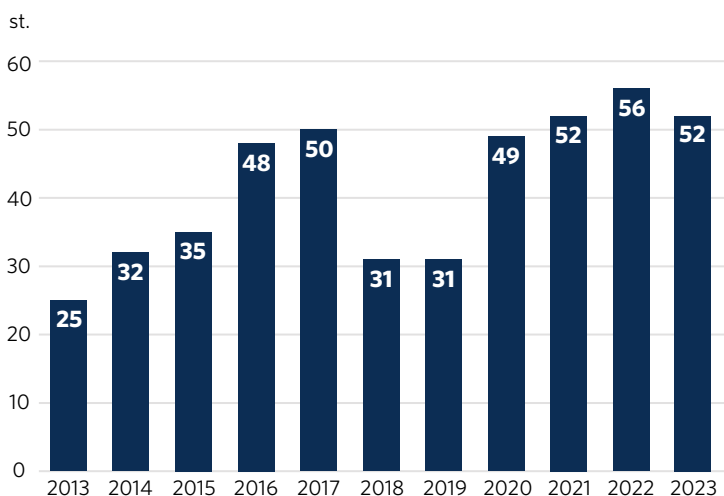
2.1 Tillsyn och granskning

Alla partier samt de partiföreningar och partinära sammanslutningar som nämns i statsrådets beslut om partistöd är revisionsverkets tillsynsobjekt.¹² Antalet partier och föreningar som omfattas av tillsynen är cirka 150–170. Antalet samfund som omfattas av tillsynen

varierar beroende på hur många olika partiföreningar som nämns i det årliga statsunderstödsbeslutet. Ur denna helhet av aktörer som omfattas av tillsynen väljer revisionsverket årligen ut cirka 30–50 tillsynsobjekt för granskning.

Genom granskningarna säkerställer revisionsverket att de uppgifter som lämnats in och publicerats om partiernas och partiföreningarnas verksamhet är riktiga till väsentliga delar och att partierna och partiföreningarna har agerat lagenligt.¹³ Alla aktörer som nämns i beslutet om partistöd granskas, men granskningscykeln varierar från objekt till objekt: riksdagspartierna granskas årligen och för partiföreningarna är granskningsintervallet cirka tre år.

För granskningen ber revisionsverket årligen partierna och partiföreningarna eller de partinära sammanslutningarna om granskningsmaterial utöver de handlingar som de redan lämnat in revisionsverket. Revisorerna går igenom tillsynsobjektens bokföring, statsunderstödsavtal och annat eventuellt material med vilket de kan kontrollera att verksamheten har varit lagenlig. Revisorerna jämför uppgifterna i materialet med det som tillsynsobjekten har rapporterat i de offentliga handlingarna om de mottagna bidragen från utomstående, valfinansieringen, användningen av partistöd samt den allmänna verksamheten och ekonomihushållningen. Granskningsobservationerna rapporteras per objekt i en promemoria. Denna rapport, som publiceras över hela årets granskningar, ger en översikt över observationerna vid tillsynen. Berättelsen ingår i statens revisionsverks lagstadgade skyldigheter som övervakare av partistödet.¹⁴

Figur 3: Utveckling av antalet granskningar av partifinansieringen 2013–2023.

2.2 Tillsynsåtgärder 2023

Revisionsverket utförde 52 granskningar av partifinansieringen 2023. Målet för granskningarna 2023 var att utreda

- om tillsynsobjektens lagstadgade redovisningar ger riktiga och tillräckliga uppgifter om den mottagna finansieringen och om iakttagandet av bidragsbegränsningarna
- om tillsynsobjektens bokföring är adekvat ur partilagens synvinkel och om de redovisningsskyldiga har iakttagit de centrala bestämmelserna i partilagen om partifinansieringen och begränsningarna av den
- om det statsunderstöd som beviljats ett parti har använts i enlighet med villkoren och om det har rapporterats på behörigt sätt.

Kriterierna för tillsynen fastställdes på basis av partilagen. I tillsynen har man också beaktat föreskrifter och instruktioner som kompletterar partilagen, andra centrala författningar såsom statsunderstödslagen samt statsunderstödsbeslutet och dess villkor.

År 2023 granskades tillsynsobjektens kostnader och finansiering för en cirka tre år lång period, beroende på objektet, som avslutades med räkenskapsperioden 2022. De tillsynsobjekt som valts ut för granskningen skulle lämna in alla uppgifter och dokument som behövdes vid granskningen, till exempel bokföringen och bokslutshandlingarna, för hela granskningsperioden.

Bokföring	<ul style="list-style-type: none"> • Motsvarar bokföringen bokslutsuppgifterna, redovisningen av statsunderstöd, de aktuella redovisningarna och redovisningen av valfinansiering? • Finns det transaktioner på konton som kräver tilläggsutredningar, till exempel betalningsverifikat eller avtal? • Har tillsynsobjektet tagit emot annat bidrag än bidrag i pengar, till exempel varor eller tjänster? 	
Bokslut och verksamhetsberättelse	<ul style="list-style-type: none"> • Har bokslut och verksamhetsberättelse upprättats och lämnats in till revisionsverket? • Har bokslutet och verksamhetsberättelsen fastställts på behörigt sätt? • Har revisorn uttalat något särskilt om bokslutet och verksamhetsberättelsen i revisionsberättelsen? Har dessa enligt revisorn upprättats på behörigt sätt och i enlighet med författningarna? 	
Avtal och redovisning av användning av partistöd	<ul style="list-style-type: none"> • Har en redovisning av användningen av partistöd gjorts och skickats till revisionsverket? • Har partiet eller partiföreningen ingått de avtal som krävs om användningen av partistöd? Har avtalen skickats till revisionsverket? • Motsvarar partiföreningens redovisning av användningen av statsunderstöd de uppgifter som partiet lämnat in? • Stämmer de redovisade uppgifterna överens med bokföringen och bokslutet? 	
Aktuella redovisningar, sammandrag av aktuella redovisningar	<ul style="list-style-type: none"> • Har ett sammandrag av de aktuella redovisningarna gjorts och skickats till revisionsverket? • Har objektet gjort aktuella redovisningar? Motsvarar de händelserna i bokföringen? • Har alla bidrag redovisats med en aktuell redovisning? • Har bidragsbegränsningarna iakttagits? 	
Revisionsberättelse (eller verksamhetsgranskningsberättelse)	<ul style="list-style-type: none"> • Har en revisionsberättelse skickats till revisionsverket? • Har revisorn gett uttalanden i enlighet med partilagen i sin berättelse? • Har revisorn lyft fram något som bör beaktas vid granskningen? 	
Redovisning av valfinansiering	<ul style="list-style-type: none"> • Har en redovisning av valfinansieringen gjorts och lämnats in till revisionsverket? • Har alla valbidrag som kommit in på kontot redovisats? • Stämmer uppgifterna om kostnaderna i redovisningen överens med bokföringen och bokslutet? 	

Figur 4: Granskningsmaterial för partifinansieringen och typiska granskningsfrågor.

Distriktsorganisationerna och deras partier underrättades om granskningarna i februari 2023. Granskningarna genomfördes hösten 2023 i enlighet med granskningsplanen i form av lokala granskningar eller via fjärruppkoppling.

Promemoriorna över granskningarna skickades till tillsynsobjekten i december 2023. Varje riksdagsparti som fick statsunderstöd delgavs också promemoriorna om de granskade distriktsorganisationerna och de hade möjlighet att ge ett skriftligt utlåtande om promemorians innehåll till revisionsverket. Granskningspromemorior och skriftlig respons om dem är offentliga handlingar.

Granskningarna utfördes av ledande redovisningsrevisor Johanna Kormu, ledande redovisningsrevisor, OFR Klaus Krokfors, ledande redovisningsrevisor Pontus Londen, ledande redovisningsrevisor Jari Siirola, överrevisor Hanna Surakka och ledande redovisningsrevisor, CGR, OFR Minna Tyrväinen.

Figur 5: Processen för granskning av partifinansieringen.

3 Partifinansiering: Bidrag från utomstående

Tillsynen över partifinansieringen består till största delen av övervakning av finansieringens öppenhet. Öppenheten i partifinansieringen förverkligas så att utöver partierna och alla partiföreningarna, dvs. distriktsorganisationerna, ska till exempel också partiavdelningarna, lokalföreningarna samt de partinära sammanslutningarna offentliggöra uppgifter om de betydande utomstående bidrag de fått genom att anmäla dem till redovisningsregistret för partifinansieringen. Dessutom ska partierna och de partiföreningar som nämns i beslutet om partistöd lämna närmare uppgifter om medelsanvändningen. De uppgifter och handlingar som lämnats in till redovisningsregistret är i regel offentliga, dvs. vem som helst kan fritt bekanta sig med dem. Syftet med detta är att säkerställa att finansieringen av partiverksamheten är transparent för medborgarna.

Revisionsverkets uppgift är att övervaka att tillsynsobjekten lämnar de redovisningar och handlingar till redovisningsregistret som förutsätts i partilagen. Revisionsverket granskar också att alla de uppgifter som förutsätts i partilagen har uppgetts i redovisningarna och handlingarna. Om handlingar eller uppgifter saknas ber revisionsverket tillsynsobjekten lämna in dem vid vite.¹⁵

3.1 Aktuell redovisning ska göras om betydande bidrag

Partilagen förutsätter att partier, partiföreningar och partinära sammanslutningar ska offentliggöra betydande bidrag. Ett betydande bidrag är enligt partilagen bidrag till ett värde av minst 1 500 euro som kan bestå av en eller flera prestationer och som tagits emot från en och samma givare under ett kalenderår. Offentliggörandet sker genom att man lämnar in en så kallad aktuell redovisning till redovisningsregistret för partifinansieringen.¹⁶ Den aktuella redovisningen är partiernas och partimedlemmarnas, såsom distriktsorganisationernas, lokalföreningarnas och andra partiföreningars, viktigaste skyldighet enligt partilagen.

En aktuell redovisning ska i princip göras om allt bidrag som tagits emot i form av pengar, varor, tjänster eller på annat sätt. Om bidraget har getts i annan form än pengar, ska en uppskattning av bidragets värde i pengar meddelas. Bidraget kan ges antingen för en valkampanj eller för annan politisk verksamhet.¹⁷

Begränsningarna av partifinansieringen gäller alla partiföreningar fastän de inte omfattas av revisionsverkets tillsyn.

Bidrag som inte kräver aktuell redovisning

I vissa undantagsfall behöver ingen aktuell redovisning göras. Det finns en uttömmande förteckning över undantagen i partilagen.¹⁸ I fråga om alla andra bidrag och penningtransaktioner ska en aktuell redovisning göras. Undantagen i partilagen är:

- sedvanligt frivilligarbete och sedvanliga gratistjänster (t.ex. utdelning av valreklam)
- prestationer som partiet och dess partiföreningar fått av varandra
- enligt verkligt värde prissatta prestationer som hänför sig till partiets eller partiföreningens sedvanliga organisationsverksamhet eller förmögensförvaltning
- inkomster från sådan affärs- och investeringsverksamhet av permanent natur som partiet eller partiföreningen bedriver på marknadsvillkor
- understöd som baserar sig på lag, statsbudgeten eller ett välfärdsområdes eller en kommuns budget (t.ex. statsunderstöd eller fullmäktigestöd som kommuner och välfärdsområden betalar).

Aktuell redovisning

När ska en aktuell redovisning göras?

En aktuell redovisning lämnas in till redovisningsregistret för partifinansieringen på en färdig blankett (vaalirahoitusvalvonta.fi).

Redovisningen ska göras när värdet av ett bidrag som mottagits från en och samma givare är minst 1 500 euro per kalenderår. Bidraget kan bestå av en eller flera prestationer. Redovisningen ska också kompletteras om man får nya bidragsprestationer från samma givare under samma kalenderår och det sammanlagda värdet av dessa nya prestationer är minst 1 500 euro. Vid behov ska man således göra flera redovisningar av bidrag från en och samma givare.

Partiet ser till att aktuella redovisningar görs, men kan ge sina medlemsföreningar rätt att göra redovisningar för egen del. Också då har partiet ansvar för att partiföreningarna och de partinära sammanslutningarna gör aktuella redovisningar av de bidrag de tagit emot och lämnar de uppgifter som lagen förutsätter.

Vilka uppgifter ska uppges i den aktuella redovisningen?

1. Redovisaren
2. När bidraget har tagits emot (månad och år)
3. Bidragsgivaren (för privatpersoner hela namnet och hemkommunen, för företag, sammanslutningar och stiftelser namn och FO-nummer)
4. Bidragsbeloppet i euro eller redovisarens uppskattning av bidragets värde, om bidraget har tagits emot i annan form än pengar

I redovisningen kan man också ge tilläggsuppgifter samt uppges om bidraget innehåller bidrag som förmedlats från en tredje part.

Exempel: Partiet får en bidragsprestation på 3 500 euro av en anhängare. Anhängaren har av sin bekant fått 1 500 euro för överföring till partiet. Då är ett transparent sätt att redovisa det mottagna bidraget att uppges också den givare som donerat 1 500 euro.

Tidsfrist

Redovisningen ska lämnas in senast den 15 dagen i den kalendermånad som följer på mottagandet av bidraget. Redovisningar som lämnas in efter tidsfristen antecknas i registret som försenat anlända.

Exempel: Partiet får en bidragsprestation på 1 700 euro av en anhängare 12.1.2024. Partiet ska lämna in en aktuell redovisning senast 15.2.2024.

Bestämmelser om aktuell redovisning finns i 8 c § i partilagen. Dessutom har revisionsverket utfärdat en föreskrift (360/41/2010) och en allmän anvisning (358/41/2010) om aktuell redovisning, som skickats till tillsynsobjekten. De är också tillgängliga i lagdatabasen Finlex och webbtjänsten vaalirahoitusvalvonta.fi.

3.2 Bidragsbegränsningar enligt partilagen

I partilagen finns många begränsningar avseende från vem och till vilket belopp bidrag får tas emot.¹⁹ Syftet med begränsningarna är att förhindra uppkomsten av otillbörliga bindningar och otillbörlig påverkan på den politiska verksamheten i Finland. Revisionsverket rapporterar årligen om sina observationer när det gäller iakttagandet av begränsningarna samt påpekar bristerna för tillsynsobjekten och förutsätter korrigerande åtgärder av dem.

Bidrag från en och samma givare får tas emot till ett värde av högst 30 000 euro om året

Ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning får inte från en och samma givare ta emot bidrag till ett värde som överstiger 30 000 euro per kalenderår. Bidragets maximibelopp gäller per förening och sammanslutning.²⁰ Under ett kalenderår kan således samma bidragsgivare ge 30 000 euro i bidrag till både ett registrerat parti och till flera av partiets medlemsföreningar och partinära sammanslutningar. Enligt vissa uppskattningar finns det cirka 6 000 partiföreningar.

En partinära sammanslutning kan stödja ett parti eller en partiförening utan några begränsningar vad gäller bidragsbeloppet. Med partinära sammanslutning avses en sådan sammanslutning eller stiftelse samt en till en sammanslutning eller stiftelse knuten fond som partiet med den berörda aktörens samtycke har anmält till revisionsverket som en partinära sammanslutning.²¹

Givare av bidrag ska kunna klarläggas

Bidrag får tas emot från privatpersoner och sammanslutningar om givaren kan klarläggas. Enligt partilagen är det förbjudet att ta emot bidrag, om det inte går att klarlägga vem som gett bidraget. Om bidraget är resultatet av sedvanligt insamlingsarbete, såsom bössinsamling eller försäljning av lotter, behöver givaren inte kunna klarläggas.²²

Partierna har också infört nya metoder och betalmedel för medelsinsamling, såsom gräsrotsfinansieringskampanjer och virtuella valutor. Revisionsverket anser att gräsrotsfinansieringskampanjer bör genomföras med sådana metoder att enskilda givare kan fastställas. Prestationer som samlats in med gräsrotsfinansieringskampanjer överskrider ofta gränser-

na för sedvanlig insamling. Dessutom har revisionsverket rekommenderat att man avstår från att använda virtuella valutor eller att man alternativt använder en betalningsförmedlare som förutsätter stark autentisering. Om man använder virtuella valutor ska man försäkra sig om att givaren går att identifiera vid donationer som överskrider gränserna för sedvanligt bidrag. I annat fall anser revisionsverket att bidrag i virtuell valuta är förbjudet bidrag.

Bidrag från offentliga samfund får inte tas emot

Bidrag får inte tas emot från sådana offentliga samfund som nämns i partilagen. Offentliga samfund är till exempel staten, välfärdsområden, kommuner, statliga affärsverk och bolag, välfärdsområdenas affärsverk och bolag samt kommunala affärsverk och bolag.²³ Offentliga samfund är också till exempel samkommunerna och välfärdssammanslutningarna, evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkan, handelskamrarna och de finländska penningspelsbolagen.

Det är dock tillåtet att använda offentliga samfunds lokaler och ta emot sedvanlig gästfrihet.²⁴ Med användning av lokaler avses till exempel att en partiförening sammanträder i kommunens lokaler och med sedvanlig gästfrihet till exempel kaffeservering.

Mottagandet av utländska bidrag begränsas

Utländska bidrag får tas emot bara från enskilda personer och från sådana internationella sammanslutningar och stiftelser som företräder partiets ideologinriktning.²⁵ Sålunda får bidrag tas emot till exempel från den europeiska takorganisationen för ett parti, men inte från ett utländskt företag. Syftet med förbudet är att bekämpa otillbörlig utländsk påverkan på valsyste­met och den politiska verksamheten i Finland.

Universitetslektorn i offentlig rätt, juris doktor Matti Muukkonen, gjorde år 2023 på beställning av justitieministeriet en utredning om regleringen av den utländska politiska finansieringen och behoven av att utveckla den. I sin utredning kom Muukkonen fram till att förbudet mot utländsk finansiering i den nuvarande parti- och valfinansieringslagstiftningen inte är ovillkorligt, och att det dessutom är relativt lätt att kringgå förbudet. Enligt Muukkonen bör man överväga att skärpa regleringen, men ändå hålla i minnet att en skärpning av regleringen kan leda till att påverkan sker på omvägar.²⁶

Förbudet bidrag

I 8 b § i partilagen föreskrivs om hurdana prestationer som inte får tas emot. Förbudet gäller även de partiföreningar som inte omfattas av partifinansieringstillsynen.

Ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning får inte

- ta emot bidrag vars givare inte kan klarläggas. Förbudet gäller dock inte sedvanligt insamlingsarbete, såsom lotterier eller andra motsvarande insamlingar där beloppen är små.
- ta emot bidrag från en och samma givare till ett värde som överstiger 30 000 euro per kalenderår. Förbudet gäller dock inte bidrag från partinära sammanslutningar och testamentsgåvor.
- ta emot bidrag från staten, välfärdsområden, välfärdssammanslutningar, kommuner, samkommuner, statliga affärsverk, välfärdsområdenas affärsverk eller kommunala affärsverk, offentligrättsliga föreningar, inrättningar eller stiftelser eller bolag som staten, ett välfärdsområde eller en kommun har bestämmande inflytande i på det sätt som avses i 1 kap. 5 § i bokföringslagen (1336/1997). Förbudet gäller dock inte sedvanlig gästfrihet.
- ta emot utländskt bidrag. Förbudet gäller dock inte enskilda personer och sådana internationella sammanslutningar och stiftelser som företräder partiets ideologiinriktning.
- ta emot bidrag i form av valreklam utan att det av reklamen framgår vem som betalar reklamen. Om värdet på reklamen är mindre än 1 500 euro ska man be om tillstånd av enskilda personer att publicera namnet.

3.3 Tillsyn och observationer 2023

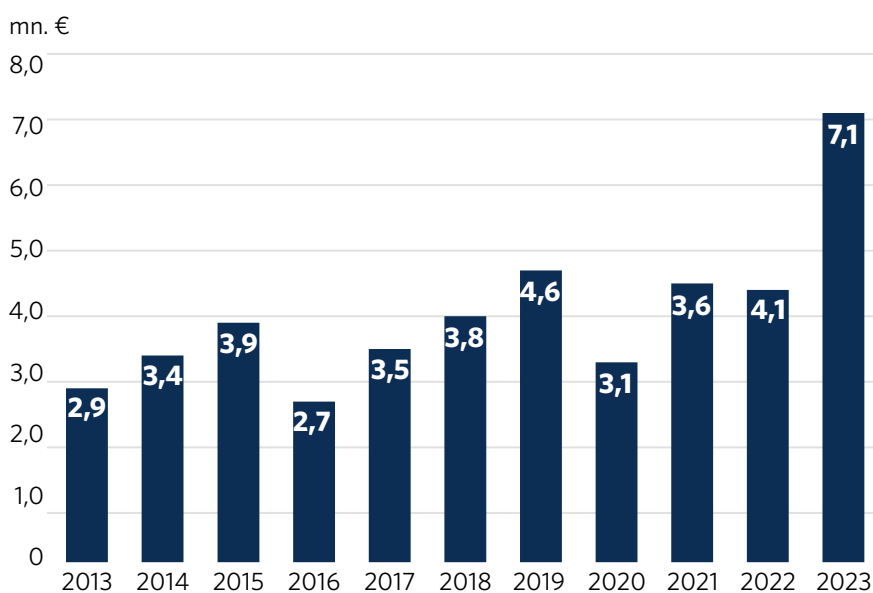
Revisionsverkets centrala uppdrag är att övervaka att partierna, deras partinära sammanslutningar samt de distrikts- och kvinnoorganisationer som nämns i beslutet om partistöd gör en aktuell redovisning av betydande bidrag som de tagit emot. Till partiernas skyldigheter hör att se till att även partiavdelningar och lokalföreningar gör de aktuella redovisningar som krävs för bidrag som överskrider redovisningsgränserna. Den aktuella redovisningen är partiernas och partimedlemmarnas, såsom distriktsorganisationernas, lokalföreningarnas och andra föreningars, viktigaste skyldighet enligt partilagen.²⁷

Revisionsverket övervakar också att redovisningarna innehåller de uppgifter som partilagen förutsätter, dvs. bidragsbeloppet och givaren. Om uppgifter saknas, begär revisionsverket dem av tillsynsobjekten, vid behov vid vite. Revisionsverket har rätt att granska tillsynsobjektens bokföring och medelsanvändning och på så sätt utreda om de har följt bestämmelserna om öppenhet och begränsningarna för mottagande av bidrag när det gäller partifinansieringen.²⁸

År 2023 granskades tillsynsobjektens finansiering och anmälningar för olika långa tidsperioder, som avslutades med räkenskapsperioden 2022. Granskningen omfattade de cirka 1–3 senaste bokföringsåren, för vilka tillsynsobjekten hade lämnat in de uppgifter och dokument som behövs vid granskningen, till exempel bokföringen och bokslutshandlingarna. Längden på den granskade tidsperioden fastställdes på basis av när objektet senast hade granskats. Riksdagspartierna granskas årligen, övriga objekt med 2–4 års intervall. De handlingar som ska lämnas in beskrivs närmare i kapitel 5.

De aktuella redovisningarna kompletterades under granskningen

Åren 2013–2023 redovisades med aktuella redovisningar i redovisningsregistret för partifinansieringen bidragsprestationer till partier, partiföreningar och partinära sammanslutningar till ett värde av sammanlagt 44,47 miljoner euro. År 2023 uppgick de redovisade bidragsprestationerna till sammanlagt omkring 7,1 miljoner euro. Under granskningen hösten 2023 lades flera aktuella redovisningar och sammandrag av redovisningar till i redovisningsregistret. Likaså korrigerades och kompletterades redovisningar och sammandrag. Värdet av de aktuella redovisningar som lades till under 2023 var drygt 550 000 euro. Efter granskningen kan man konstatera att de aktuella redovisningarna av partifinansieringen till väsentlig del är korrekta efter kompletteringarna och att de till väsentlig del ger riktiga uppgifter om de bidrag tillsynsobjekten fått.

Figur 6: Bidrag som redovisats i redovisningsregistret för partifinansieringen (aktuella redovisningar) 2013-2023.

Alla bidrag som uppfyller kriterierna ska redovisas

Vid granskningen framgick det att en del av de mottagna bidragsprestationerna inte hade redovisats i en aktuell redovisning, trots att prestationerna uppfyllde kriterierna för bidrag som ska redovisas enligt partilagen. Orsaken till att en del av prestationerna inte hade redovisats var vårdslöshet. Tillsynsobjekten ansåg att en del av prestationerna var genomgångsposter eller avtalsbaserade händelser, inte bidrag. Till dem hör olika slags betalningar av annonser eller reklam samt så kallade kandidatavgifter och riksdagsledamotsavgifter. Beloppet av dessa betalningar och förfarandena för att ta ut dem varierar stort och samma personer kanske också betalar andra belopp till samma aktör. Då kan den kumulativa redovisningsgränsen på 1 500 euro per år lätt överskridas. Revisionsverket

anser dock att de nämnda prestationerna är bidrag till partiet enligt lagen. I partilagen finns en separat förteckning över undantag från redovisningsskyldigheten, och alla prestationer som inte finns i förteckningen ska redovisas.

Vid granskningen utreddes också prestationer som tillsynsobjekten fått i form av varor eller tjänster eller på annat motsvarande sätt. Vid granskningen 2023 observerades att ordföranden för Vapauden liitto r.p. hade betalat trycknings-, kontors- och möteskostnader för partiets räkning. Partiet gjorde baserat på detta en aktuell redovisning för 2022 och 2023 av bidrag som tagits emot i annan form än pengar. De bidrag som redovisades med aktuella redovisningar uppgick till cirka 11 800 euro.²⁹

Det vore bra att också framöver göra en aktuell redovisning av studiebidrag, trots att lagen har ändrats

Liksom tidigare år fick tillsynsobjekten studiebidrag under 2022. Aktuella redovisningar hade inte gjorts av dem i alla situationer. Enligt partilagen är man inte tvungen att lämna en aktuell redovisning om en prestation som ett parti eller ett annat tillsynsobjekt får baserar sig på statsbudgeten eller ett välfärdsområdes eller en kommuns budget. Studiebidrag beviljas av studiecentraler som finansieras med statsandelar. Vid granskningen observerades dock att tillsynsobjekten inte har kunnat påvisa ursprunget för prestationer från studiecentralerna i tillräcklig detalj och därför kunde man vid granskningen inte entydigt klarlägga om prestationerna baserar sig på statsbudgeten.

Under föregående regeringsperiod tillsatte undervisnings- och kulturministeriet en arbetsgrupp för att utreda praxisen i anslutning till studiecentralernas statsandelsfinansiering. På arbetsgruppens förslag reviderades partilagen så att statsandelar inte betraktas som sådant bidrag som avses i partilagen. Lagändringen trädde i kraft den 1 januari 2024. Vid granskningarna tillämpas den gällande lagstiftningen under den period som granskas och tillsynsobjekten ska även i fortsättningen lämna en komplett dokumentation av de studiebidrag de fått.

Revisionsverket rekommenderar att partierna och partiföreningarna gör aktuella redovisningar av studiebidragen också i fortsättningen. På så sätt rapporteras det ekonomiska samarbetet mellan partierna och de studiecentraler som står partierna nära på ett transparent sätt även framöver.

Det ekonomiska samarbetet mellan partierna och de studiecentraler som står partierna nära bör även i fortsättningen rapporteras på ett transparent sätt.

3.4 Bidragsbegränsningarna hade i huvudsak följts

Vid tillsynen upptäckts årligen överträdelser av bidragsbegränsningarna, dvs. prestationer som strider mot begränsningarna i partilagen. Vid tillsynen 2023 upptäcktes en enskild förseelse. En distriktsorganisation hade tagit emot prestationer som är förbjudna bidrag enligt partilagen. Dessutom hade enskilda objekt svårt att fastställa och namnge givare av bidrag som samlats in genom gräsrotsfinansiering.

Vid tillsynen 2023 observerades att Keskustan Pohjois-Pohjanmaan Piiri r.y. hade tagit emot ersättningar för inkomstbortfall från Kempele kommun 2020–2022. Enligt partilagen får ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning inte ta emot bidrag från kommunen. Därför ska ersättningar för inkomstbortfall inte betalas till distriktsorganisationen utan ersättningen ska gå till förtroendevalda på det sätt som kommunens förvaltningsstadga förutsätter. Distriktsorganisationen meddelade redan under granskningen att den rättar till sitt förfarande.³⁰

Vid granskningen observerades liksom tidigare år att tillsynsobjekten hade svårigheter att på ett transparent och fullständigt sätt fastställa givarna av bidrag som samlats in med gräsrotsfinansieringskampanjer. I fortsättningen ska tillsynsobjekten bättre än tidigare se till att de kan identifiera alla givare som överskrider gränserna för sedvanlig insamling och också följa upp insamlingen av bidrag kumulativt – oavsett penninginsamlingens form.

1/2

* A Δ $\begin{matrix} 272 \times \\ 612 \\ 519 \\ 519 \end{matrix}$

16591

4 Partifinansiering: Valfinansiering

Partierna och de övriga tillsynsobjekten ska lämna in en specifikation av den finansiering som de fått för valkampanjer och av kampanjkostnaderna till Statens revisionsverk. Öppenheten i valfinansieringen gäller också partier och partiföreningar. Revisionsverket övervakar att tillsynsobjekten lämnar in specifikationerna och att specifikationerna innehåller de uppgifter som lagen kräver. Specifikationerna är offentliga och tillgängliga för alla i redovisningsregistret för partifinansieringen.³¹

Partierna ska dessutom iakttä bestämmelserna om mottagande av kampanjfinansiering och om begränsningar av finansieringen vid presidentval när partiet är skyldigt att redovisa kandidatens valfinansiering. Syftet med valfinansieringslagen (273/2009) är att öka öppenheten kring valfinansieringen och informationen om kandidaternas eventuella bindningar samt att begränsa ökningen av kostnaderna för valkampanjer.

4.1 En specifikation ska göras över finansieringen av och kostnaderna för en valkampanj

Enligt partilagen är det obligatoriskt för alla partier och de partiföreningar som nämns i statsrådets statsunderstödsbeslut om partistöd att redovisa valfinansiering och valkostnader. Tillsynsobjekten ska lämna in till revisionsverket en specifikation av kostnaderna för och finansieringen av en valkampanj under kampanjperioden.³²

Specifikationen ska göras separat för varje allmänt val. Med allmänna val avses riksdagsval, presidentval, välfärdsområdesval, kommunalval och Europaparlamentsval. Med kampanjperiod avses en tidsperiod som börjar sex månader före valdagen och slutar två veckor efter den.

Av specifikationen ska framgå kampanjkostnadernas och kampanjfinansieringens sammanlagda belopp samt betydande enskilda givare och bidragsbelopp. Till kostnaderna för en valkampanj räknas till exempel kostnader för reklam och evenemang och andra kostnader samt de kampanjbidrag som partiet ger kandidaterna. Som ett partis eller en partiförenings kampanjfinansiering räknas alla bidrag från utomstående som tagits emot under kampanjperioden.³³

I specifikationen ska man uppge beloppet och givaren för varje bidrag på minst 1 500 euro. Dessutom, om bidraget innehåller bidrag till ett belopp av minst 1 500 euro som förmedlats från en tredje part, ska mottagaren redovisa även uppgifter om vem som gett det förmedlade bidraget.³⁴ I partilagen används begreppet förmedlat bidrag inte annars än i samband med valkampanjer. När partierna är skyldiga att redovisa kandidaters valfinansiering, dvs. i praktiken vid presidentval, ska partierna också iakttä bestämmelserna i valfinansieringslagen om mottagande av kampanjfinansiering och om begränsningar i fråga om den.³⁵

En specifikation av kostnaderna för och finansieringen av valfinansieringen lämnas till revisionsverket senast i samband med bokslutet för valåret. Därmed lämnas till exempel specifikationen av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen vid riksdagsvalet 2023 på våren 2024 i samband med bokslutet för 2023. Revisionsverket publicerar specifikationerna i webbtjänsten för val- och partifinansieringstillsynen. Dessutom kan partierna och partiföreningarna redan före valdagen lämna in en frivillig förhandsredovisning med en plan för finansieringen av och kostnaderna för valkampanjen.³⁶

Begränsningar i partiernas valfinansiering

Finansieringen av valkampanjer begränsas i partilagen och valfinansieringslagen. Partierna, partiföreningarna och de partinära sammanslutningarna ska iaktta begränsningarna.³⁷

1. Givare av finansiering och andra bidrag ska kunna klarläggas. Bidrag får inte tas emot från givare som inte kan klarläggas.
2. Kampanjfinansiering får inte tas emot från offentliga samfund. Undantag är dock partistöd samt annat bidrag som baserar sig på lag, på statsbudgeten eller på ett välfärdsområdes eller en kommuns budget.
3. Utländska bidrag får tas emot bara från enskilda personer och från sådana sammanslutningar som har samma ideologiriktning.
4. Vid allmänna val får bidrag tas emot från en och samma givare till ett belopp av högst 30 000 euro per kalenderår, med undantag av presidentval där ingen övre gräns har fastställts för bidrag.
5. Ett parti ska följa begränsningarna för enskilda bidrag i valfinansieringslagen om det förmedlar bidrag från en tredje part till sina kandidater.
6. Av valreklam ska framgå vem som betalar reklamen. Om värdet på reklam som en privatperson betalar inte når upp till redovisningsgränsen, krävs det tillstånd av personen för att namnet ska få offentliggöras.

4.2 Lagstiftningen möjliggör bred öppenhet om valfinansiering

Enligt partilagen är partierna tvungna att uppge bidragsgivaren i redovisningen av valfinansieringen om bidragsbeloppet är minst 1 500 euro. Lagen tillåter dock att givaren uppges även när bidraget inte når upp till redovisningsgränsen på 1 500 euro. Bara när ett ekonomiskt bidrag från en privatperson är mindre än 1 500 euro ska man be givaren om tillstånd att publicera dennas namn i redovisningen av valfinansieringen. Om bidraget har tagits emot i annan form än pengar, till exempel i form av varor eller tjänster, ska varje enskild bidragsprestation och givaren specificeras i redovisningen av valfinansieringen då bidragets värde i pengar är minst 1 500 euro. Om de så önskar kan tillsynsobjekten redovisa också bidrag på mindre än 1 500 euro som tagits emot i annan form än pengar. Då behövs tillstånd endast av enskilda personer för publicering av namnet i redovisningen av valfinansieringen.³⁸

Revisionsverket har gått in för att uppmuntra kandidater, partier och partiföreningar att frivilligt och öppet redovisa valfinansieringen. Tills vidare är det få som frivilligt nämner aktörer som gett bidrag på mindre än 1 500 euro. De flesta håller fast vid sin rätt att ge ut uppgifter om sina finansiärer endast i enlighet med minimikraven i valfinansieringslagen och partilagen.

4.3 Partistöd får inte överföras till kandidater

Om partistöd, dvs. pengar från partiernas statsunderstöd, har använts för att finansiera en valkampanj, ska det använda understödets belopp uppges i specifikationen av kampanjkostnaderna och finansieringen i redovisningen av valfinansieringen.³⁹ Enligt statsbudgeten och statsunderstödsbeslutet är partiernas statsunderstöd avsett att stödja partiernas politiska verksamhet samt deras informationsverksamhet och kommunikation. Om statsunderstödet överförs vidare ska det nya användningsändamålet vara förenligt med användningsändamålet i det ursprungliga statsunderstödsbeslutet.⁴⁰

Revisionsverket anser att överföring av statsunderstöd direkt till en enskild kandidat, en kandidats stödgrupp eller någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten inte uppfyller de ursprungliga villkoren för beviljande av statsunderstöd. Dessutom tar kandidaten då emot stöd för sin kampanj från en aktör som särskilt förbjuds i lag. I valfinansieringslagen förbjuds nämligen kandidater att ta emot bidrag för valkampanjer från staten, välfärdsområden, välfärdssammanslutningar, kommuner, statliga affärsverk, välfärdsområdenas affärsverk eller kommunala affärsverk eller från bolag som staten, ett välfärdsområde eller en kommun har bestämmande inflytande i. Det är likaså förbjudet att ta emot kampanjbidrag från offentligrättsliga föreningar, inrättningar och stiftelser.⁴¹

4.4 Tillsyn och observationer 2023

Statens revisionsverk övervakar att tillsynsobjekten lämnar en specifikation av kostnaderna för och finansieringen av en valkampanj till redovisningsregistret för partifinansieringen.

Revisionsverket kontrollerar att specifikationerna innehåller de uppgifter som partilagen kräver och också att noggrannhetsnivån följer partilagen. Med hjälp av tillsynsobjektets boksluts- och bokföringsmaterial kontrollerar revisionsverket dessutom att de kampanjkostnader och den kampanjfinansiering som redovisats till väsentliga delar är riktiga. När det gäller statsunderstöd övervakar revisionsverket att det använts för valkampanjer i enlighet med villkoren i beslutet om beviljande av statsunderstöd.

Alla mottagna bidrag kan redovisas som valfinansiering. Tillstånd för redovisning behövs endast av enskilda personer som gett bidrag på mindre än 1 500 euro.

Kostnader för och finansieringen av en valkampanj som uppkommit under kampanjperioden ska specificeras separat för varje val.

Om redovisningen av valfinansieringen är bristfällig eller felaktig, uppmanar revisionsverket tillsynsobjektet att rätta eller komplettera uppgifterna. Om det finns oklarheter i uppgifterna begär revisionsverket tilläggsutredningar och tilläggsuppgifter av tillsynsobjektet. Om tillsynsobjektet inte iakttar en uppmaning om komplettering eller rättelse eller om tillsynsobjektet helt och hållet låter bli att lämna in lagstadgade uppgifter och dokument, kan revisionsverket vid vite ålägga tillsynsobjektet att fullgöra sina skyldigheter.

Om statsunderstödet har använts i strid med villkoren och partiet inte frivilligt betalar tillbaka det, kan revisionsverket bestämma att utbetalningen av understöd ska upphöra samt att understöd eller en del av det som redan betalats ut ska återkrävas. Återkravet sker på det sätt som föreskrivs i statsunderstödslagen.⁴²

Grunderna för specifikationen av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjer har dokumenterats i varierande grad

Under tillsynsomgången 2023 granskades partiernas specifikationer av kampanjfinansieringen och kampanjkostnaderna i fråga om de val som hölls under granskningsperioden. Partierna samt de distrikts- och kvinnoorganisationer som nämns i beslutet om partistöd ska lämna in en specifikation som gäller valen till revisionsverket senast tillsammans med bokslutsmaterialet för varje valår.

Vid granskningen konstaterades att uppföljningen och dokumentationen av kostnaderna för och finansieringen av tillsynsobjektens valkampanjer har gjorts på varierande detaljnivå. En del av tillsynsobjekten har en detaljerad kostnads- och finansieringsuppföljning, medan andra sammanställer uppgifterna till exempel enligt kostnadsstället i bokföringen. Specifikationen av kostnaderna och finansieringen bör kunna härledas från bokföringen eller andra utredningar och bör kunna avstämmas mot dem. Revisionsverket rekommenderar att tillsynsobjekten dokumenterar omsorgsfullt på basis av vad och på vilket sätt siffrorna i specifikationen bildas så att det går att bekräfta i efterhand att de redovisade uppgifterna är riktiga.

Under granskningen rättade tillsynsobjekten specifikationerna av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjer, och en del av tillsynsobjekten lämnade in specifikationer som helt saknats till redovisningsregistret för partifinansieringen.⁴³ Tre objekt lämnade inga uppgifter alls om valfinansieringen vid välfärdsområdesvalet 2022.⁴⁴

2018	Presidentval
2019	Riksdagsval och Europaparlamentsval
2021	Kommunalval
2022	Välfärdsområdesval
2023	Riksdagsval
2024	Presidentval och Europaparlamentsval
2025	Välfärdsområdesval och kommunalval

Figur 7: Val 2018-2025

5 Uppgifter och handlingar som ska lämnas in till revisionsverket

Partierna och de partiföreningar som nämns i beslutet om partistöd ska årligen lämna in bokslutshandlingar, redovisningar av statsunderstöd och andra uppgifter om medelsanvändningen till redovisningsregistret för partifinansieringen. Syftet med detta är att säkerställa att finansieringen av partiverksamheten är transparent för medborgarna. De uppgifter och handlingar som lämnats in till redovisningsregistret är i regel offentliga, dvs. vem som helst kan fritt bekanta sig med dem.

Parti Bidrag från utomstående <ul style="list-style-type: none">• Aktuell redovisning av varje bidragsbelopp på minst 1 500 euro• Sammandrag av aktuella redovisningar Valfinansiering <ul style="list-style-type: none">• Förhandsredovisning av planerad kampanjfinansiering och planerade kostnader• Specifikation av valkampanjens kostnader och finansiering Partistöd <ul style="list-style-type: none">• Redovisning av statsunderstödet användning, om partiet har fått sådant stöd Bokslutshandlingar <ul style="list-style-type: none">• Fastställt bokslut och verksamhetsberättelse• Revisionsberättelse	Partiförening som nämns i understödsbeslutet Bidrag från utomstående <ul style="list-style-type: none">• Aktuell redovisning av varje bidragsbelopp på minst 1 500 euro• Sammandrag av aktuella redovisningar Valfinansiering <ul style="list-style-type: none">• Förhandsredovisning av planerad kampanjfinansiering och planerade kostnader• Specifikation av valkampanjens kostnader och finansiering Partistöd <ul style="list-style-type: none">• Redovisning av statsunderstödet användning, om partiet har fått sådant stöd Bokslutshandlingar <ul style="list-style-type: none">• Fastställt bokslut och verksamhetsberättelse• Revisionsberättelse
Partiförening Bidrag från utomstående <ul style="list-style-type: none">• Aktuell redovisning av varje bidragsbelopp på minst 1 500 euro	Partinära sammanslutning Bidrag från utomstående <ul style="list-style-type: none">• Aktuell redovisning av varje bidragsbelopp på minst 1 500 euro• Sammandrag av aktuella redovisningar Bokslutshandlingar <ul style="list-style-type: none">• Fastställt bokslut och verksamhetsberättelse• Revisionsberättelse

Figur 8: De redovisningar och dokument som tillsynsobjekten ska lämna in till revisionsverket enligt partilagen.

Partiernas och andra tillsynsobjekts dokument är offentliga och tillgängliga i redovisningsregistret för partifinansieringen.

Revisionsverket övervakar att tillsynsobjekten lämnar de redovisningar och dokument som krävs till redovisningsregistret och att de innehåller de uppgifter som lagen förutsätter. Om handlingar eller uppgifter saknas ber revisionsverket tillsynsobjekten att lämna in dem vid vite. Varje år väljer revisionsverket också ut tillsynsobjekt och granskar med hjälp av deras bokföring och andra dokument att de uppgifter som de lämnat in till partiregistret är riktiga.

5.1 Bokslutshandlingar och specifikation av kostnaderna för och finansieringen av en valkampanj

Partiet lämnar in partiets och en i understödsbeslutet avsedd förenings revisionsberättelse eller verksamhetsberättelse och balansbok. Dessutom lämnar partiet in till revisionsverket de uppgifter som ingår i de aktuella redovisningarna, en specifikation av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen samt redovisningar av hur partiets statsunderstöd har använts, om partiet har fått sådant understöd.⁴⁵

Kravet på upprättande av en balansbok i pappersform slopades 2015 i bokföringslagen. Revisionsverket anser att hela bokslutet ska lämnas in till verket med stöd av partilagen även efter lagändringarna. I förekommande fall ska också en verksamhetsberättelse som tillsynsobjektet upprättat enligt sina stadgar lämnas in och publiceras i anslutning till bokslutet.

Uppgifterna och dokumenten ska lämnas in till revisionsverkets elektroniska redovisningsregister. Kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen ska enligt revisionsverkets föreskrift specificeras och lämnas på en av verket fastställd elektronisk blankett. Redovisningen ska göras i samband med bokslutet för det år då valet hölls.⁴⁶ Således granskas partifinansieringen vid riksdagsvalet 2023 vid kommande granskningar från och med 2024.

Revisionsverket publicerar de inlämnade uppgifterna utan dröjsmål i sitt redovisningsregister. Dokumenten publiceras i den form de har lämnats in till revisionsverket.

Bokslutshandlingar för partinära sammanslutningar

De partier som finns i partiregistret har möjlighet att anmäla någon annan sammanslutning, stiftelse eller till sammanslutningen eller stiftelsen knuten fond med dennas samtycke som en partinära sammanslutning.⁴⁷ En förening som inte finns i partiregistret kan inte ha partinära sammanslutningar.

En partinära sammanslutning ska lämna in till revisionsverket sin revisionsberättelse, verksamhetsberättelse och balansbok samt en specifikation av bidragen till den partinära sammanslutningen inom tre månader från det att sammanslutningens eller stiftelsens

bokslut har fastställts. En sammanslutning eller stiftelse vars fond har uppgetts vara en partinära sammanslutning ska lämna motsvarande handlingar inom tre månader från det att sammanslutningens eller stiftelsens bokslut har fastställts.⁴⁸

De partinära sammanslutningarna är inte skyldiga att lämna in en specifikation av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen. Enligt lagen publiceras inte heller deras revisionsberättelse, verksamhetsberättelse och balansbok på webbplatsen, trots att de lämnas in till revisionsverket.⁴⁹

Uppgifterna om den partinära sammanslutningen lämnas till Statens revisionsverk elektroniskt via det redovisningsregister som verket förvaltar. Skyldigheten att lämna in bokslutshandlingar uppkommer från och med den räkenskapsperiod under vilken sammanslutningen anmäldes till revisionsverket som en partinära sammanslutning.

	Parti	Partiförening som nämns i understödsbeslutet	Annan partiförening	Partinära sammanslutning
Aktuell redovisning	Senast den 15 dagen den följande månaden	Senast den 15 dagen den följande månaden	Senast den 15 dagen den följande månaden	Senast den 15 dagen den följande månaden
Bokslutshandlingar				
Sammandrag av de aktuella redovisningar	Inom 3 månader från det att bokslutet har fastställts	Inom 1 månad från det att bokslutet har fastställts		Inom 3 månader från det att bokslutet har fastställts
Specifikation av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen				

Figur 9: Lagstadgade fataliteter för anmälningar

Revisorn ska i sin revisionsberättelse uttala sig om användningen av partistodet och efterlevnaden av partilagen

Uppgifterna om extern finansiering samt transaktioner som gäller valkampanjen är enligt bestämmelserna i bokföringslagen och partilagen en del av det upprättade bokslutet. Samtidigt är de föremål för revision enligt revisionslagen. Revisorn för ett parti som får statsunderstöd och för en annan förening som avses i statsunderstödsbeslutet ska i sin revisionsberättelse utöver vad som föreskrivs i revisionslagen uttala sig om

1. huruvida statsunderstödet har använts och rapporterna om dess användning har utarbetats i enlighet med bestämmelserna i partilagen och villkoren i understödsbeslutet
2. huruvida bestämmelserna i partilagen om bidrag och begränsningar i fråga om bidraget samt om redovisning av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen har iakttagits.

Revisorn ska i fråga om sammanslutningar som får partistöd granska statsunderstödet användning och rapporteringen om dess användning.

Revisorn för en partinära sammanslutning och för en sådan sammanslutning eller stiftelse vars fond är en partinära sammanslutning ska, utöver det som föreskrivs i revisionslagen, uttala sig om huruvida den partinära sammanslutningen i sin verksamhet har iakttagit bestämmelserna i partilagen om bidrag och begränsningar i fråga om bidrag.⁵⁰

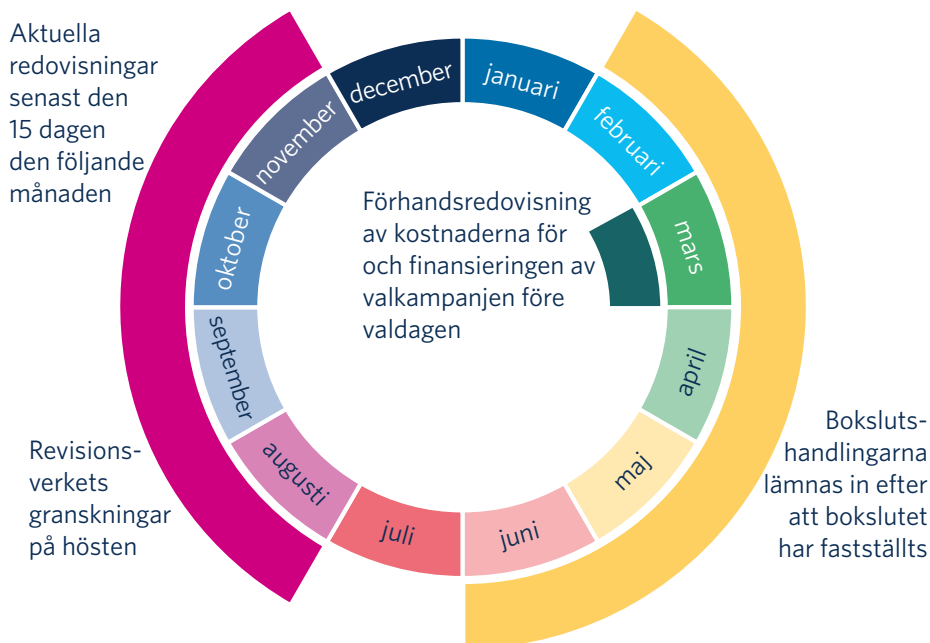
5.2 Tillsyn och observationer 2023

Statens revisionsverk övervakar att tillsynsobjekten lämnar in alla de dokument som lagen förutsätter till redovisningsregistret för partifinansieringen.

Revisionsverket kontrollerar att dokumenten har upprättats i enlighet med instruktionerna och författningarna och att uppgifterna i dokumenten inte är motstridiga sinsemellan. Revisionsverket kontrollerar också att revisorerna för de föreningar som får statsunderstöd har uttalat sig i sin revisionsberättelse om statsunderstödet användning och rapporteringen om dess användning.

Utöver det material som publiceras i redovisningsregistret begär revisionsverket att få tillsynsobjektens bokföring och kontrollerar att den har ordnats så att revisionsverket baserat på den kan övervaka efterlevnaden av föreskrifterna i partilagen. Statens revisionsverk gör inte en redovisningsrevision av tillsynsobjekten men kan under granskningen ge rekommendationer om hur bokföringen ska ordnas.

Om ett tillsynsobjekt inte lämnar in dokument till revisionsverket eller om dokumenten är väsentligt felaktiga, uppmanar revisionsverket tillsynsobjektet att rätta eller komplettera uppgifterna. Om det finns oklarheter i uppgifterna begär revisionsverket tilläggsutredningar och tilläggsuppgifter av tillsynsobjektet. Om tillsynsobjektet inte iakttar en uppmaning om komplettering eller rättelse eller om tillsynsobjektet helt och hållet låter bli att lämna in lagstadgade uppgifter och dokument, kan revisionsverket vid vite ålägga tillsynsobjektet att fullgöra sina skyldigheter. För att vite ska kunna föreläggas ska försummelsen dock vara väsentlig som helhet betraktad.

Figur 10: Årsklocka för granskningarna av partifinansieringen 2023

De dokument som partilagen förutsätter har i huvudsak lämnats in till redovisningsregistret

Största delen av tillsynsobjekten lämnade in de dokument och det material som krävs enligt partilagen till redovisningsregistret för partifinansieringen. Varje år lämnas dock en del dokument och material inte in till revisionsverket. Särskilt för småpartier är detta en utmaning. Ibland har interna konflikter och tvister i partierna lett till straffprocesser och situationer där tillsynsobjektet inte heller självt har de material och handlingar som krävs från tidigare år i sin besittning. Då är det inte möjligt att lämna in dem till revisionsverket. Ibland har det berott på att tillsynsobjektets bokslut inte har fastställts och att tillsynsobjektet således inte är skyldigt att lämna in handlingarna till revisionsverket enligt lag.

Vid tillsynen 2023 nådde revisionsverket undantagsvis inte alls några företrädare för Valta kuuluu kansalle r.p. och partiet lämnade inte in ett enda av de dokument och rapporter för 2022 som förutsätts i partilagen, trots att partiet upprepade gånger har ombetts lämna in de saknade dokumenten till revisionsverket. Tillsynen över partiet fortsätter. Vid behov förelägger revisionsverket vite för att partiet ska lämna in de material som uppges i partilagen.

Tabell 5: Material från 2022 som saknas i revisionsverkets system. Alla andra 155 tillsynsobjekt har lämnat in sitt material.

Tillsynsobjekt	Bokslut	Revisionsberättelse	Sammandrag av aktuella redovisningar	Specifikation av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen, välfärdsområdesval 2022
Kristall parti r.p.			X	X
Seitsemän tähden liike r.p.			X	X
Valta kuuluu kansalle r.p.	X	X	X	X

Sättet att presentera boksluten och specificeringsnoggrannheten i bokföringen varierar

Som ett led i tillsynen över partifinansieringen granskar revisionsverket tillsynsobjektens bokföring och medelsanvändning. Revisionsverket kan framlägga observationer av rekommendationskaraktär om bokföringsarrangemang och bokslutsförfaranden. Eftersom föreningarna förutsätts utföra en verksamhetsgranskning eller en redovisningsrevision är bokföringsarrangemangen och bokslutsförfarandena i regel ordnade på behörigt sätt och revisionsverket har kunnat övervaka efterlevnaden av bestämmelserna i partilagen utifrån dem. Uppgiften för föreningarnas revisorer är att granska räkenskapsperiodens bokföring och bokslut. Revisorn övervakar alltså att objektets bokslut, bokföring och verksamhetsberättelse stämmer och inte innehåller några felaktigheter. Två olika aktörer går således igenom de granskade objektets bokföring.

I likhet med tidigare år varierar innehållet i och omfattningen av de bokslut som tillsynsobjekten lämnat in till revisionsverket. Under granskningen rekommenderade revisionsverket att tillsynsobjekten skulle ägna uppmärksamhet åt bokföringens specificeringsnoggrannhet och bokslutets presentationssätt. Vid granskningen observerades till exempel att uppgifterna i redovisningen av statsunderstöd inte alltid stämde överens med uppgifterna i bokslutet. Statsunderstöd, dvs. partistöd, ska skiljas åt från övriga poster i bokföringen och bokslutet så att redovisningen av statsunderstöd kan stämmas av mot bokföringen och till väsentliga delar mot bokslutet.

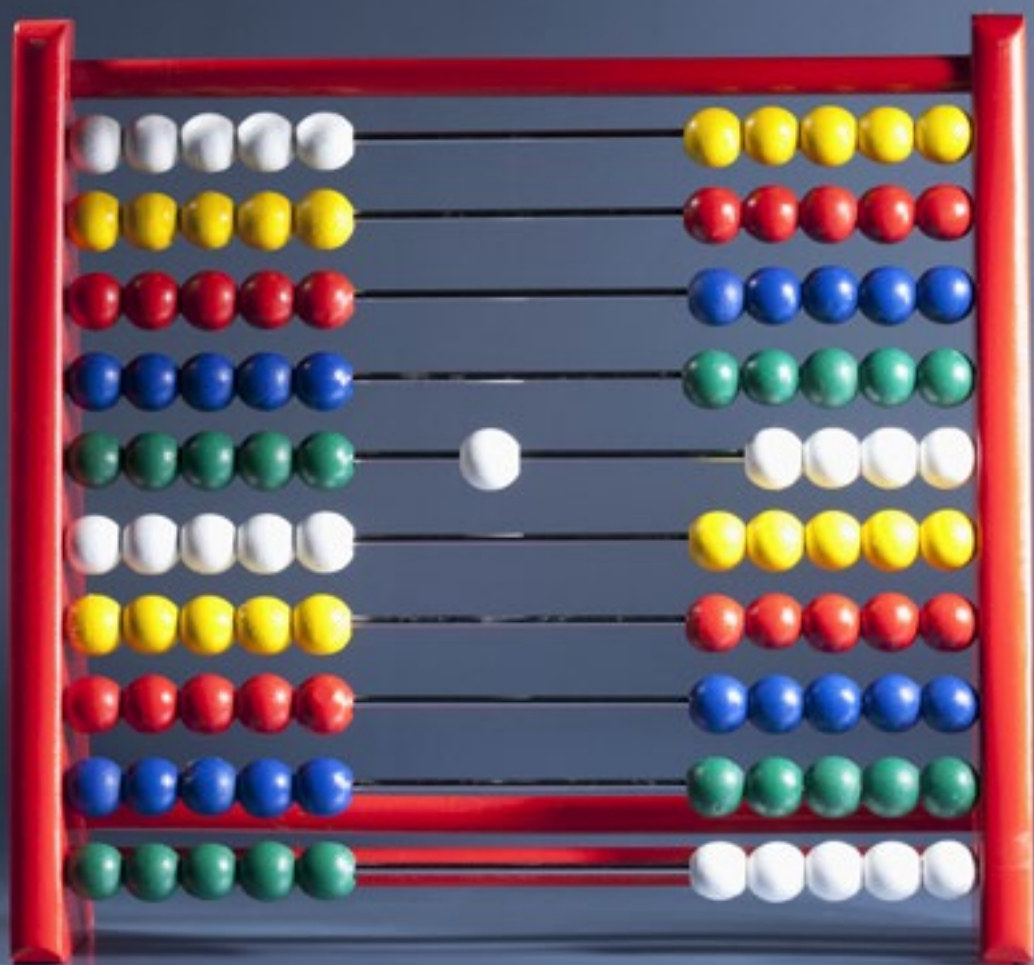
Vid granskningen 2023 observerades att Rörelse nu r.p. hade bokfört statsunderstödet felaktigt i resultaträkningen som intäkter från den ordinarie verksamheten.⁵¹ Statsunderstödet ska dock registreras som allmänt understöd i bokslutet. Partiet ska rätta till förfaringssättet i detta avseende.

Tillsynsobjekten ska vara noggrannare i redovisningarna av användningen av statsunderstöd.

De resultaträknings- och balansräkningsscheman som användes i bokslutet för Sannfinländarna r.p. och Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Satakunnan piiri ry, var i sin tur inte till alla delar förenliga med statsrådets förordning.⁵² Partiet ska korrigera förfarings sättet i detta avseende och i fortsättningen upprätta bokslutet med hjälp av scheman som är förenliga med bestämmelserna.

Revisorn för Perussuomalaisten Lapin piiri ry hade påpekat för föreningen att dess verksamhetsberättelse inte var en sådan verksamhetsberättelse som förutsätts i lag.⁵³ Dessutom hade revisorn påpekat för Perussuomalaisten Pohjois-Savon piiri ry⁵⁴ och Perussuomalaisten Etelä-Savon piiri ry⁵⁵ att deras bokslut hade färdigställts för sent. Tillsynsobjekten ska rätta till de felaktiga förfaringssätten.

6 Partiernas statsunderstöd, dvs. partistöd

Partistödet är ett statsunderstöd som betalas till riksdagspartierna. Revisionsverket övervakar att de partier och partiföreningar som får partistöd följer villkoren i statsunderstödsbeslutet och att de rapporterar om understödets användning i enlighet med statsrådets förordning. Tillsynen över partistödet gäller alltid den granskade perioden. År 2023 övervakades således användningen av partistöd som beviljats för åren 2020–2022.

Tillsynen över partistödet inriktas huvudsakligen på riksdagspartierna samt deras distrikts- och kvinnoorganisationer. Tillsynen kan också omfatta andra sammanslutningar som står partiet nära, om partiet har överfört en del av statsunderstödet till dem i enlighet med understödsvillkoren. Partistöd kan i vissa fall också beviljas ett parti utanför riksdagen. Dessa situationer behandlas i kapitel 1.1.

6.1 Partistöd får användas endast för den verksamhet som bestäms i understödsbeslutet

Statsrådet beviljar partistöd utifrån statsbudgeten. Partistödet delas ut till de riksdagspartier som är företrädda i riksdagsvalet i förhållande till antalet riksdagsmannaplatser.⁵⁶ Partierna ska ansöka om partistöd, dvs. det betalas inte ut automatiskt. Ansökningarna skickas årligen till statsrådets kansli, som också betalar ut understödet. Kansliet publicerar årligen statsunderstödsbeslutet på sin webbplats.⁵⁷

Partistödet är avsett att användas för partiernas politiska verksamhet och för att stödja partiernas informationsverksamhet och kommunikation. Ett parti ska använda fem procent av sitt understöd för verksamheten i partiets distriktsorganisationer och fem procent för den politiska verksamheten som kvinnorna i partiet utövar. Partiet ska använda den andel av partistödet som anvisats för distriktsorganisationernas verksamhet för de distrikt som partiet har uppgett i sin ansökan om partistöd utifrån ett fördelningsförhållande som partiet själv beslutar om. Den andel av partistödet som är avsedd för distrikten ska överföras under understödsåret.⁵⁸

Partiet kan använda understödsandelen på fem procent som anvisats för kvinnors politiska verksamhet för den verksamhet som kvinnorna i det egna partiet utövar eller överföra understödsandelen helt eller delvis till en förening med politisk verksamhet för kvinnor, som partiet har utsett i sin understödsansökan. Den andel som är avsedd för kvinnors verksamhet ska överföras till kvinnoorganisationen under understödsåret.⁵⁹

Partistödet kan överföras till en annan sammanslutning för att användas för en annan verksamhet än den som nämns i statsunderstödsbeslutet. Mottagaren av det överförda understödet ska använda det i enlighet med villkoren i det ursprungliga statsunderstödsbeslutet.⁶⁰

Partistödet är avsett för partiernas politiska verksamhet och för att stödja partiernas informationsverksamhet och kommunikation.

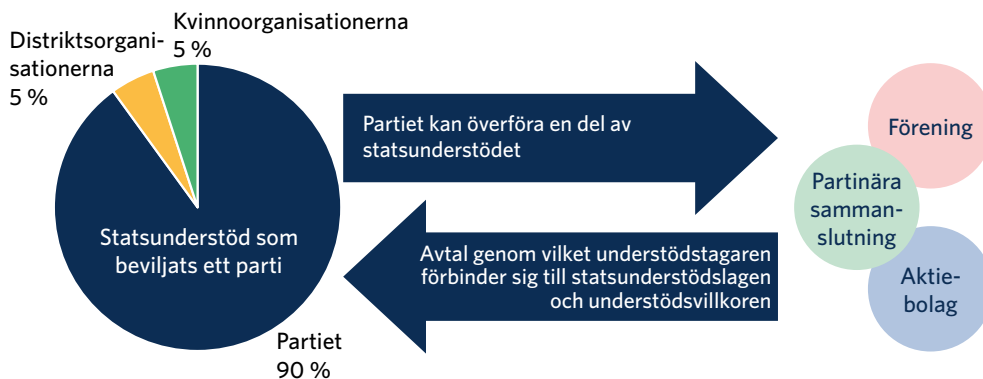
I partilagen föreskrivs om partiernas och de i understödsbeslutet avsedda föreningarnas skyldigheter när det gäller tillsynen över understödet. Samma bestämmelser och skyldigheter gäller både moderpartiet och de partiföreningar som nämns i beslutet om partistöd. De partier och partiföreningar som får partistöd är bokföringsskyldiga och ska ha en revisor. Till revisorns uppgifter hör att uttala sig om huruvida understödstagaren har iakttagit villkoren för partistödet i sin verksamhet.

Om mottagaren av partistöd försummar stöd villkoren och sina lagstadgade skyldigheter, kan revisionsverket bestämma att utbetalningen av partistöd ska upphöra och att understöd som redan betalats ut ska återkrävas enligt vad som bestäms om återkrav i statsunderstödslagen.⁶¹ Man kan dock bestämma att utbetalningen ska upphöra eller att understöd som redan betalats ut ska återkrävas helt eller delvis också i fråga om ett parti som väsentligen försummar en skyldighet som det har enligt denna lag. Om den försumlige är någon annan förening som avses i understödsbeslutet, får upphörandet med utbetalning av understöd eller återkravet gälla bara den del av understödet som anvisats den föreningen.⁶²

6.2 Ett parti kan överföra statsunderstöd som det fått till en annan förening, men ett avtal om överföringen ska ingås

Ett parti kan överföra en del av det statsunderstöd det fått till en annan förening, en partinära sammanslutning, en stiftelse eller ett aktiebolag. Enligt statsunderstödslagen ska partiet ingå avtal med understödstagaren om överföring och användning av statsunderstödet. Genom avtalet förbinder sig understödstagaren att följa statsunderstöds villkoren och statsunderstödslagen. Avtalet ska ingås både med de distrikts- och kvinnoorganisationer som nämns i statsunderstödsbeslutet och med andra aktörer.

I villkoren i statsunderstödsbeslutet konstateras att om ett parti överför beviljat understöd för användning för annat än partiets egen verksamhet, ska partiet ingå ett avtal enligt 7 § 3 mom. i statsunderstödslagen med den aktör som använder understödet. I avtalet kommer man överens om statsunderstödet användning, övervakningen av dess användning och villkoren på så sätt att villkoren i understödsbeslutet iakttas. Avtalet får alltså inte innehålla villkor som avviker från villkoren i statsunderstödsbeslutet.

Figur 11: Fördelning av partistöd och överföring av partistöd

Genom att ingå avtal med den aktör som får understöd ser partierna för sin del till att den aktör som tar emot understödet förbinder sig att iaktta vad som sägs i statsunderstödsbeslutet och statsunderstödslagen om statsunderstödet användning, övervakningen av dess användning och villkoren för dessa. Användningen av understöd som anvisats för annan verksamhet än den egna ska följa villkoren i det ursprungliga statsunderstödsbeslutet.

Partistöd får inte överföras direkt till en enskild kandidat, en kandidats stödgrupp eller någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten, eftersom deras verksamhet inte anses uppfylla de ursprungliga villkoren för beviljande av understöd. En kandidat, en kandidats stödgrupp eller någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten betraktas som en helhet i lagen om kandidaters valfinansiering.⁶³ Deras syfte är att stödja en specifik kandidats valkampanj och försöka göra kandidaten framgångsrik i valet, och därför stödjer de inte partiets politiska verksamhet eller partiets informations- och kommunikationsverksamhet. Dessutom, i en situation där en kandidat tar emot statsunderstödsmedel, tar han eller hon i själva verket emot understöd för sin kampanj från en aktör som är särskilt förbjuden i lag. I valfinansieringslagen förbjuds kandidater att ta emot bidrag för valkampanjer från staten, välfärdsområden, välfärdssammanslutningar, kommuner, statliga affärsverk, välfärdsområdenas affärsverk eller kommunala affärsverk eller från bolag som staten, ett välfärdsområde eller en kommun har bestämmande inflytande i.⁶⁴

Villkor för partiernas statsunderstöd, dvs. partistöd

I statsrådets årliga understödsbeslut samt i partilagen och statsunderstödslagen ställs villkor för partiernas användning av statsunderstöd. Revisionsverket övervakar att villkoren iakttas.

1. Understödet användningsändamål: Partistöd får användas endast för att stödja partiets politiska verksamhet samt dess kommunikation och informationsverksamhet.
2. Öronmärkt andel för distriktsorganisationer och kvinnoverksamhet: Av partistödet ska fem procent styras till partiets distriktsorganisationer och fem procent till kvinnornas politiska verksamhet. Ett parti ska i sin understödsansökan uppge de distrikts- och kvinnoföreningar som det har för avsikt att överföra öronmärkt stöd till. Kvinno- och distriktsorganisationerna ska använda understödet för att stödja partiets politiska verksamhet och kommunikation i enlighet med det ursprungliga ändamålet, och ett avtal ska ingås om överföring av understödet.
3. Överföring av understöd till en förening, en partinära sammanslutning eller ett aktiebolag: Utöver till distrikts- och kvinnoorganisationer kan ett parti överföra en del av partistödet till tredje parter. Understöd kan överföras till föreningar, aktiebolag eller partinära sammanslutningar. Även överfört understöd ska användas för att stödja partiets politiska verksamhet och kommunikation i enlighet med det ursprungliga ändamålet.⁶⁵
4. Avtal om överföring av understöd: Om partiet överför statsunderstöd till en distrikts- eller kvinnoorganisation eller en tredje part, ska det ingå avtal med understödstagaren om statsunderstödet användning, övervakningen av dess användning och villkoren för dessa. Revisionsverket rekommenderar att nya avtal ingås för varje rapporteringsår⁶⁶. Avtalen ska lämnas in till Statens revisionsverk.
5. Redovisning av statsunderstödet användning: Partierna samt de distrikts- och kvinnoorganisationer som nämns i statsunderstödsbeslutet ska årligen lämna in en redovisning av statsunderstödet användning till revisionsverket. Redovisningen ska innehålla uppgifter om hur mycket understöd som tagits emot under rapporteringsåret, hur mycket understöd som har överförts till andra föreningar och sammanslutningar, hur understöd som blivit kvar för eget bruk har använts och hur mycket oanvänt understöd som överförs till följande rapporteringsår. Redovisningen görs med en färdig blankett och lämnas in till redovisningsregistret för partifinansieringen.⁶⁷

Missbruk

Om partistödet används i strid med understödsvillkoren kan revisionsverket bestämma att partiet ska betala tillbaka det understöd som använts på felaktigt sätt eller att utbetalningen av understöd ska upphöra. Understödet återkrävs av partiet fastän missbruket har skett i en annan förenings eller sammanslutnings verksamhet.⁶⁸

6.3 Tillsyn och observationer 2023

Statens revisionsverk övervakar partistödets användning. Utöver moderpartiet och de partiföreningar som nämns i statsunderstödsbeslutet omfattar tillsynsbefogenheterna också alla sammanslutningar till vilka partiet har överfört statsunderstöd.⁶⁹

Revisionsverket har rätt att granska bokföringen och medelsanvändningen för de partier och partiföreningar som fått partistöd för att försäkra sig om att de har följt statsunderstödsvillkoren och statsunderstödslagen. Understödsvillkoren framgår av statsrådets statsunderstödsbeslut om partistöd.

För granskningen ska partierna och partiföreningarna lämna in en redovisning av statsunderstödet användning och sina bokslutshandlingar till revisionsverket. Dessutom ska revisionsverket tillställas alla statsunderstödsavtal som partierna och partiföreningarna har ingått om användning och överföring av understöd. Skyldigheten att lämna in handlingar behandlas i kapitel 5.

Det fanns brister i redovisningen av statsunderstöd och överföringen av statsunderstöd från partierna till deras medlemsföreningar

Revisionsverket har utrett förfarandena för redovisning av statsunderstöd hos tillsynsobjekt som tagit emot partistöd. Vid behov har revisionsverket bett tillsynsobjekten rätta redovisningarna eller ge kompletterande information om sitt förfarande. De tillsynsobjekt som får partistöd ska rapportera om användningen av understödet genom årliga redovisningar. Revisionsverket går igenom tillsynsobjektens bokslut och bokföring för att försäkra sig om att informationsinnehållet i redovisningarna är riktigt.

Vid övervakningen 2023 observerades liksom tidigare år att understöd som partierna överfört till partiorganisationerna avvek från de belopp som understödstagarna uppgav som mottagna i sina redovisningar av statsunderstöd. Skillnader i redovisningarna mellan partierna och partiorganisationerna förekom hos Vänsterförbundet r.p., Kristdemokraterna i Finland (KD) r.p., Finlands Socialdemokratiska Parti r.p. och Sannfinländarna r.p.⁷⁰

Tillsynsobjekten får ofta också andra understöd, till exempel fullmäktigestöd som kommunerna och välfärdsområdena betalar till fullmäktigegrupperna.⁷¹ Dessutom betalar moderpartierna egna understöd till sina föreningar. Vid granskningarna har man observerat att partiföreningarna ofta inte följer upp olika understödsformer tillräckligt noggrant i bokföringen eller bokslutskalkylerna (balans- eller resultaträkningen). Därför är det ibland svårt att i efterhand fastställa hur tillsynsobjekten har använt partistödet.

Tillsynsobjekten ska fästa mer vikt vid uppföljningen av statsunderstödet användning och dokumenteringen av dess användning. De ska följa upp statsunderstödet användning noggrant även efter att det beviljats. Vid tillsynen 2023 observerades att Sannfinländarna r.p. hade meddelat i sin statsunderstödsredovisning för 2022 att den oanvända andelen av statsunderstödet skulle överföras till följande år. På grund av bristfällig uppföljning gick det inte att bekräfta vid granskningen att det redovisade beloppet var riktigt. Sannfinländarna r.p. ska lämna in en utredning om hur det följer upp användningen av statsunderstödet och dokumenterar redovisningen av statsunderstödet, för att man vid granskningen ska kunna fastställa på ett tillförlitligt sätt om uppgifterna i partiets redovisning av statsunderstödet är riktiga och tillräckliga.⁷²

Ett parti och en förening som står under tillsyn ska i efterhand kunna bevisa att partistödet har använts i enlighet med villkoren.

Tillsynsobjekten ska i allt högre grad fästa vikt vid statsunderstödet användning och dokumenteringen av dess användning. De ska årligen kunna verifiera att partistödet har använts i enlighet med villkoren i statsunderstödsbeslutet, statsunderstödslagen och statsbudgeten.

Om partierna inte kan dokumentera användningen av statsunderstödet på behörigt sätt eller om revisionsverket upptäcker att partistödet använts i strid med understödsvillkoren, kan verket bestämma att utbetalningen av understöd ska upphöra och att understöd eller en del av det som redan betalats ut ska återkrävas.

Tabell 6: Statsunderstöd till partierna 2022

Parti	Återstående belopp 31.12.2021 enl. redovisningen	Beviljat 2022	Överförts	Återstående belopp 31.12.2022 enl. redovisningen
SAML	0,00 €	6 770 650,00 €	2 338 357,00 €	0,00 €
RN	0,00 €	178 175,00 €	18 818,00 €	0,00 €
SANNF	2 118 022,16 €	6 948 825,00 €	1 286 627,19 €	2 335 101,44 €
SFP	0,00 €	1 603 575,00 €	480 800,00 €	0,00 €
C	582 005,52 €	5 523 425,00 €	2 085 430,00 €	0,00 €
KD	159 723,70 €	890 875,00 €	282 837,72 €	10 429,40 €
SDP	0,00 €	7 127 000,00 €	2 539 999,98 €	0,00 €
VF	774 021,00 €	2 850 800,00 €	611 453,96 €	0,00 €
GRÖNA	0,00 €	3 563 500,00 €	445 928,99 €	100 838,58 €
Totalt	3 633 772,38 €	35 456 825,00 €	10 077 252,84 €	2 446 369,42 €

Statsunderstöd hade använts i strid med villkoren

Partistödet är avsett att användas för partiernas politiska verksamhet och för att stödja partiernas informationsverksamhet och kommunikation.

Ett parti och en förening som står under tillsyn ska i efterhand kunna bevisa att partistödet har använts i enlighet med villkoren. Därför ska dessa följa upp statsunderstödet på en mycket detaljerad nivå i sin ekonomiförvaltning och göra en årlig utredning till revisionsverket. Bestämmelser om villkoren för användning av partistöd finns i statsbudgeten, statsunderstödslagen, partilagen och statsunderstödsbeslutet.

Vid tillsynen 2023 observerades att det i kostnaderna för tidningen PS Naiset, som täcktes med statsunderstöd, ingick en utgift som betraktas som personlig kostnad och som inte uppfyllde kriterierna för statsunderstödet användning i statsunderstödsbeslutet. Sannfinländarna r.p. returnerade frivilligt den andel av statsunderstödet som använts i strid med villkoren.⁷³

Partierna kan också vid val använda statsunderstödet för politisk verksamhet samt för att stödja sin informationsverksamhet och kommunikation. Revisionsverket anser dock att överföring av statsunderstöd direkt till en enskild kandidat, en kandidats stödgrupp eller någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten inte uppfyller de ursprungliga villkoren för beviljande av statsunderstöd.

Vid tillsynen 2022 upptäcktes ett enskilt fall där Perussuomalaisten Etelä-Pohjanmaan piiri ry hade överfört statsunderstöd som valunderstöd till kandidaternas stödföreningar eller -grupper. Revisionsverket ansåg då att användningen av understödet inte motsvarade understödsvillkoren.⁷⁴ Sannfinländarna r.p. betalade 2023 tillbaka till statsrådets kansli det belopp på 15 000 euro som använts i strid med understödsvillkoren.

Fem procent av partistödet är avsett för kvinnors politiska verksamhet

Partistödet är avsett att användas för partiernas politiska verksamhet och för att stödja partiernas informationsverksamhet och kommunikation. Enligt understödsvillkoren ska ett parti använda fem procent av sitt understöd för verksamheten i partiets distriktsorganisationer och fem procent för den politiska verksamheten som kvinnorna i partiet utövar.

Partiet kan använda den understödssandel på fem procent som anvisats för kvinnors politiska verksamhet för den verksamhet som kvinnorna i det egna partiet utövar eller överföra understödsandelen helt eller delvis till en sådan förening med politisk verksamhet för kvinnor som partiet har uppgett i sin ansökan om partistöd. Den andel av partistödet som är avsedd för kvinnors verksamhet ska överföras under understödsåret. Partiet måste dock se till att det statsunderstöd som är avsett för kvinnors verksamhet används för sådan verksamhet som uppfyller villkoren. Användningen av understödet ska också dokumenteras i detalj för att det ska gå att fastställa i efterhand om användningen uppfyller kriterierna för den del av statsunderstödet som ska styras till kvinnors verksamhet.

Partierna har ordnat kvinnoverksamheten på olika sätt. Till exempel den oregistrerade föreningen Socialdemokratiska Kvinnor är en del av Finlands Socialdemokratiska Parti r.p. Föreningen har ett eget bankkonto och egen bokföring. Vänsterförbundets Vänsterkvinnorna är inte heller en registrerad förening. Vänsterkvinnorna är ett nätverk som sköter partiets kvinnoverksamhet och som i praktiken utgör en del av partiets verksamhet. De belopp som redovisats i dessa partiers redovisningar av statsunderstöd och som överförts till kvinnoorganisationer har alltså inte överförts till en utomstående organisation, utan beloppen i fråga ingår i partiets bokföring. Andra partier har ordnat kvinnoverksamheten i en separat organisation och de överför den andel av statsunderstödet som är avsedd för kvinnoverksamheten till den. Dessa kvinnoorganisationer rapporterar om användningen av statsunderstödet separat från partiet.

Partierna har ordnat kvinnoverksamheten på olika sätt. En del har en separat kvinnoförening, i andra verkar kvinnorna inom ramen för moderpartiet.

Vid tillsynen 2023 observerades att Sannfinländarna r.p. använde den andel av statsunderstödet som var avsett för kvinnoverksamheten för publicering av partiets tidskrift PS Naiset. Vid granskningen observerades att det partistöd som användes för publicering av tidningen PS Naiset hade använts i strid med understödsvillkoren. På grund av denna post (99 euro) uppfylls inte den andel på fem procent som ska användas för partiets kvinnoverksamhet 2023.⁷⁵

Revisionsverket anser att den nuvarande författningsgrunden tillåter synnerligen brokiga sätt att använda särskilt den andel av statsunderstödet som anvisats för kvinnors politiska verksamhet. Revisionsverket anser att författningsgrunden bör förtydligas i detta avseende. Man bör definiera närmare vad man avser med partiets egen politiska verksamhet i statsbudgeten och beslutet om partistöd. På så sätt säkerställer man att användningen och överföringen av understöd förstås entydigt och att redovisningarna av statsunderstöd är jämförbara sinsemellan. En tydlig och entydig författningsgrund skulle också trygga jämlikheten mellan partierna.

Avtal om överföring av statsunderstöd från partiet till en partiförening ska ingås varje år

I villkoren för statsunderstödsbeslutet konstateras att om ett parti överför beviljat understöd för att användas för annat än partiets egen verksamhet, ska partiet ingå ett avtal enligt statsunderstödslagen med den aktör som använder understödet. Genom att ingå avtal med den aktör som får understöd ser partierna för sin del till att den aktör som tar emot understödet förbinder sig att iaktta vad som sägs i statsunderstödsbeslutet och statsunderstödslagen om statsunderstödet användning, övervakningen av dess användning och villkoren för dessa. Användningen av understöd som anvisats för annan verksamhet än den egna ska följa villkoren i det ursprungliga statsunderstödsbeslutet.

Vid granskningen observerades i likhet med tidigare år att alla tillsynsobjekt inte hade ingått avtal om överföring av partistöd i enlighet med statsunderstödslagen och att vissa avtal saknade underskrifter.⁷⁶ Tillsynsobjekten ska rätta till de observerade bristerna i sina avtalsförfaranden.

En del av partierna och distriktsorganisationerna har ingått avtal om överföring av statsunderstöd som är i kraft under en valperiod eller tills vidare. Statsunderstödsbeslut fattas dock årligen eller, om en ny valperiod inleds, till och med två gånger om året. I avtal som gäller tills vidare och i valperiodspecifika avtal finns en risk att avtalsvillkoren inte längre motsvarar villkoren i det aktuella statsunderstödsbeslutet i slutet av avtalsperioden. Revisionsverket rekommenderar att partierna och partiföreningarna ingår avtal om statsunderstöd årligen.

Revisionsverket rekommenderar att årliga avtal ingås om överföring och användning av statsunderstöd.

I revisionsberättelserna saknades uttalanden enligt partilagen

Revisorn för ett parti som får partistöd och för en partiförening som nämns i statsunderstödsbeslutet ska i sin revisionsberättelse uttala sig om huruvida tillsynsobjektet har följt bestämmelserna i partilagen och villkoren i understödsbeslutet när det gäller statsunderstödet användning och rapporteringen om dess användning. Revisorn ska också uttala sig om huruvida det parti eller den förening som revisorn har granskat har iakttagit partilagens bestämmelser om utomstående bidrag, bidragsbegränsningar och redovisning av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen till revisionsverket. Bestämmelserna i partilagen tillämpas på redovisningsrevisionen av partier som får statsunderstöd, föreningar som nämns i understödsbeslutet och partinära sammanslutningar. Bestämmelserna tillämpas inte på partier som inte får statsunderstöd.

Vid tillsynen över partistödet observeras årligen att revisorsuttalande enligt partilagen saknas i enskilda revisionsberättelser. Vid tillsynen 2023 saknades de uttalanden som förutsätts i partilagen i två tillsynsobjekts revisionsberättelser.⁷⁷ Eftersom revisorerna ska uttala sig om statsunderstödet användning och rapporteringen om dess användning, bör de redan i samband med revisionen av bokslutet ha tillgång till redovisningar av statsunderstödet användning. Partierna och partiföreningarna bör se till att de ger de redovisningar och det granskningsmaterial som krävs till revisorerna i god tid.

7 Begränsningar i tillsynsbefogenheterna och behov av revidering av valfinansieringslagen

Revisionsverket utövar tillsyn över val- och partifinansieringen inom ramen för sina befogenheter. I det praktiska tillsynsarbetet har man dock observerat att det finns sådana brister i revisionsverkets nuvarande tillsynsbefogenheter som försvårar en ändamålsenlig skötsel av tillsynen. Bristerna kan därför på ett betydande sätt hindra att öppenheten i val- och partifinansieringen förverkligas i enlighet med lagstiftningens syften.

Under valperioden 2019–2023 bereddes en reform av lagstiftningen om parti- och valfinansieringen (RP 254/2022). Lagförslaget förföll, eftersom det inte hann behandlas före riksdagsvalet 2023, och de lagändringar som är centrala för tillsynen över parti- och valfinansieringen förblev ogjorda.

7.1 Endast en liten del av partiföreningarna omfattas av tillsynen

Med stöd av partilagen kan revisionsverket endast utöva tillsyn över partier, i understödsbeslutet avsedda föreningar och partinära sammanslutningar. År 2023 var antalet tillsynsobjekt sammanlagt 158. Avgränsningen utesluter största delen av partiföreningarna från tillsynen. Enligt vissa uppskattningar finns det upp till 6 000 partiorganisationer i Finland. Enligt revisionsverket borde tillsynsuppdraget breddas till att omfatta även lokalföreningar.

7.2 Jämförelseuppgifter skulle effektivisera tillsynen

Skyldigheten att lämna uppgifter om partifinansieringen gäller endast tillsynsobjekt (dvs. registrerade partier, partinära sammanslutningar och de partiföreningar som uppges i beslutet om partistöd) och revisionsverket har inte rätt att kräva utredningar och tilläggsuppgifter av tredje parter. Således har revisionsverket i praktiken inte rätt att kräva eller samla in jämförelseuppgifter för att kontrollera riktigheten i de uppgifter och redovisningar som lämnats in.

Revisionsverket har i sina rapporter lyft fram sin begränsade rätt till informationsåtkomst. I nuläget har revisionsverket inte rätt att få ytterligare information från dem som gett bidrag till partier eller från aktörer som tillhandahållit service eller produkter till partier. Även Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa OSSE och riksdagens revisionsutskott har redan länge uppmärksammat revisionsverkets begränsade rätt till

informationsåtkomst. Begränsad rätt till informationsåtkomst är ett hinder för effektiv tillsyn. Detta har också skapat en situation där till exempel ett enskilt medieföretag kan ha mer information om omfattningen av partiernas valkampanjer än tillsynsmyndigheten.

7.3 Sanktionerna för överträdelser av partilagen är ringa

I 8 b § i partilagen beskrivs begränsningar i fråga om att ta emot partifinansiering. Där uppges också de aktörer som det är förbjudet att ta emot finansiering från. Det finns dock inga bestämmelser om sanktioner för brott mot begränsningarna, och övervakning av begränsningarna ingår inte i revisionsverkets tillsynshelhet, utan omfattas av det så kallade politiska ansvaret. Inom ramen för den nuvarande lagstiftningen behöver partierna till exempel inte betala tillbaka en bidragsprestation som en aktör som förbjudits särskilt i lag har gett.

7.4 Begränsningen av möjligheterna att förelägga vite är ett hinder för effektiv tillsyn

I den nuvarande lagstiftningen är möjligheten att förelägga vite det enda sättet att effektivisera verkställandet som kan jämföras med sanktioner, men dess användning har begränsats hårt. Revisionsverket får vid vite förplikta ett tillsynsobjekt att fullgöra sin skyldighet, om tillsynsobjektet inte lämnar in, rättar eller kompletterar handlingar eller uppgifter trots uppmaning från verket eller tillsynsobjektet inte visar att handlingarna eller uppgifterna är riktiga och tillräckliga och försummelsen enligt en helhetsbedömning är väsentlig.

Det finns dock problem med formuleringen i lagen. Till exempel enligt 9 d § i partilagen ska handlingar och uppgifter som gäller partiet lämnas in inom tre månader från det att partiets bokslut har fastställts. Också en sammanslutning eller stiftelse som anmälts vara en partinära sammanslutning ska lämna de lagenliga uppgifterna inom tre månader från det att bokslutet har fastställts. Handlingar och uppgifter som gäller föreningar som nämns i statsunderstödsbeslutet ska lämnas in inom en månad från det att föreningens bokslut har fastställts.

I det praktiska tillsynsarbetet har man observerat att i situationer där tillsynsobjekten inte har fastställt sitt bokslut kan revisionsverket inte förutsätta att tillsynsobjekten vid vite lämnar uppgifterna till revisionsverket. Tillsynsobjekten kan alltså fördröja eller till och med förhindra tillsynen genom att inte fastställa sitt bokslut. Revisionsverket anser att lagen bör kompletteras så att revisionsverket skulle kunna kräva tillsynsobjekten på tilläggsuppgifter om extern finansiering (kontoutdrag eller bokföring) i en situation där de inte fastställer sitt bokslut. Tilläggsuppgifter skulle lämnas in med stöd av vite.

Tillsynsobjekten kan fördröja och till och med undvika tillsynen över partifinansieringen genom att låta bli att fastställa sitt bokslut.

7.5 Långivarnas namn bör offentliggöras

Den nuvarande lagstiftningen förpliktar inte till att offentliggöra långgivarens namn även om lånet skulle vara av betydande storlek. Det finns inte heller några begränsningar angående lånebeloppet. Via långgivning är det möjligt att dölja politisk finansiering för allmänheten och kringgå de nuvarande bestämmelserna. Transparensen i partifinansieringen skulle ökas av att namnen på långgivarna skulle offentliggöras. På så sätt skulle sådana långgivare, i fråga om vilka man kan tänka sig att bindningar uppstår, komma till allmänhetens kännedom.

Revisionsverket anser därför att namnen på dem som gett partier, partinära sammanlutningar och partiföreningar som nämns i understödsbeslutet lån bör offentliggöras om lånebeloppet är minst 1 500 euro. I fortsättningen bör aktuella redovisningar göras i fråga om de aktörer som gett lån. När det gäller lån som beviljas av ett finansiellt institut räcker det med att veta att långgivaren är ett finansiellt institut.

7.6 Valfinansiering: Den nedre gränsen för bidrag som ska redovisas separat borde sänkas eller slopas helt för juridiska personer

I samband med reformen av parti- och valfinansieringen under valperioden 2019–2023 föreslog revisionsverket att den nedre bidragsgränsen för offentliggörande av juridiska personers namn ska sänkas. Förslaget gallrades bort under lagberedningen, men revisionsverket anser fortfarande att det är ett betydande ändringsbehov. Det skulle fortfarande vara motiverat att beakta förslaget, eftersom skyldigheten att offentliggöra uppgifter gäller endast juridiska personer och då uppstår inte problem med integritetsskyddet. På basis av tillsynspraxisen skulle en sänkning av den nedre gränsen dock innebära mycket större öppenhet både i fråga om källorna till den politiska finansieringen och de brott mot bestämmelserna som förekommer i den. Och viktigast av allt är att den politiska finansieringen skulle bli mer transparent.

Bilaga 1: Granskningar av partifinansieringen 2023

Granskade organisationer	Granskningsdatum
Centern i Finland r.p.	2.10.2023
Finlands Kommunistiska Parti r.p.	7.9.2023
Finlands Socialdemokratiska Parti r.p.	27.9.2023
Gröna förbundet r.p.	11.9.2023
Kaakkois-Suomen Vasemmisto ry	29.9.2023
Kainuun Vasemmisto ry	4.9.2023
Keskustan Etelä-Savon piiri ry	25.8.2023
Keskustan Kainuun piiri ry	15.9.2023
Keskustan Lapin Piiri ry	21.9.2023
Keskustan Peräpohjolan piiri ry	21.9.2023
Keskustan Pohjois-Pohjanmaan piiri ry	5.9.2023
Keskustan Pohjois-Savon piiri ry	28.9.2023
Keskustan Satakunnan piiri ry	26.9.2023
Kristall Parti r.p.	30.8.2023
Kristdemokraterna i Finland (KD) r.p.	4.9.2023
Lapin Kokoomus ry	26.9.2023
Lapin Sosialidemokraattinen Piiri r.y.	19.9.2023
Lapin Vihreät ry, Lappi Ruonát rs	19.9.2023
Liike Nyt Varsinais-Suomen piiri ry	21.8.2023
Liikkeen Naiset ry	21.9.2023
Oulun Sosialidemokraattinen Piiri ry	5.9.2023
Oulun vaalipiirin Vihreät ry	6.9.2023

Granskade organisationer	Granskningsdatum
Perussuomalaisten Etelä-Savon piiri ry	1.9.2023
Perussuomalaisten Kainuun piiri ry	15.9.2023
Perussuomalaisten Lapin piiri ry	28.9.2023
Perussuomalaisten Pohjois-Pohjanmaan piiri ry	6.9.2023
Perussuomalaisten Pohjois-Savon piiri ry	29.9.2023
Perussuomalaisten Satakunnan piiri ry	18.9.2023
Pohjois-Pohjanmaan kansallissäätiö sr	14.9.2023
Pohjois-Pohjanmaan Kokoomus ry	13.9.2023
Pohjois-Pohjanmaan Vasemmisto ry	4.9.2023
Rörelse Nu r.p.	18.9.2023
Samlingspartiet r.p.	11.9.2023
Sannfinländarna r.p.	5.9.2023
Satakunnan Kokoomus ry	26.9.2023
Satakunnan Sosialidemokraatit ry	25.9.2023
Satakunnan Vasemmistoliitto ry	3.10.2023
Satakunnan Vihreät ry	18.9.2023
Sinimusta Liike r.p.	12.9.2023
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Etelä-Savon piiri ry	1.9.2023
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Keski-Pohjanmaan piiri ry	18.8.2023
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Lapin piiri ry	20.9.2023
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Pohjois-Savon piiri ry	28.9.2023
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Satakunnan piiri ry	19.9.2023
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun piiri ry	28.9.2023
Svenska folkpartiet i Finland r.p.	18.9.2023

Granskade organisationer	Granskningsdatum
Svenska folkpartiets Samkrets rf	4.9.2023
Valta kuuluu Kansalle r.p. (nu Valta kuuluu Kristukselle r.p.)	Kunde inte genomföras
Vapauden liitto r.p.	19.9.2023
Vasemmistoliiton Lapin Piiri ry	26.9.2023
Vänsterförbundet r.p.	25.9.2023
Öppna partiet r.p.	23.8.2023

Bilaga 2: Riksdagspartier, partiföreningar som nämns i statsunderstödsbeslutet och partinära sammanslutningar

Samlingspartiet r.p.

Partiföreningar

Helsingin Kokoomus ry
Hämeen Kokoomus ry
Kaakkois-Suomen Kokoomus ry
Keski-Suomen Kokoomus ry
Lapin Kokoomus ry
Pirkanmaan Kokoomus ry
Pohjanmaan Kokoomus ry
Pohjois-Pohjanmaan Kokoomus ry
Satakunnan Kokoomus ry
Savo-Karjalan Kokoomus ry
Uudenmaan Kokoomus ry
Varsinais-Suomen Kokoomus ry
Kokoomuksen naisten liitto ry

Partinära sammanslutningar

Kansallisen Kokoomuspuolueen Säätiö sr
Kansallisen Kokoomuksen Kainuun Säätiö sr
Kansallissäätiö sr
Lillträskin Kursikeskussäätiö sr
Pirkanmaan Kansallissäätiö sr
Pohjois-Pohjanmaan Kansallissäätiö sr
Snellman-Säätiö sr
Varsinais-Suomen Kansallissäätiö sr

Finlands Socialdemokratiska Partiet r.p.

Partiföreningar

Finlands Svenska Socialdemokrater rf
Helsingfors Socialdemokrater ry
Hämeen Sosialidemokraatit ry
Kaakkois-Suomen Sosialidemokraatit ry
Lapin Sosialidemokraattinen Piiri ry
Oulun Sosialidemokraattinen Piiri ry
Pirkanmaan Sosialidemokraattinen piirijärjestö ry
Pohjanmaan Sosialidemokraatit ry
Satakunnan Sosialidemokraatit ry
Savo-Karjalan Sosialidemokraatit ry
SDP:n Keski-Suomen Piiri ry
Uudenmaan Sosialidemokraatit ry
Egentliga Finlands Socialdemokratiska Distrikt ry

Partinära sammanslutningar

Tikkurila Säätiö sr
Turun Työväensäätiö sr
Työväenlehdistön Kannatusyhdistys ry

Svenska folkpartiet i Finland r.p.

Partiföreningar

Svenska folkpartiet i Egentliga Finland rf
Svenska folkpartiet i Helsingfors rf
Svenska folkpartiet i Nyland r.f.
Svenska folkpartiet i Österbotten r.f.
Svenska folkpartiets Samkrets rf
Svenska Kvinnoförbundet rf

Partinära sammanslutningar

Fonden för intressebevakning av det svenska i Finland

Kristdemokraterna i Finland (KD) r.p.

Partiföreningar

Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Etelä-Savon piiri ry
Kristdemokraterna i Finland (KD) Helsingfors krets rf
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Hämeen piiri ry
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Keski-Pohjanmaan piiri ry
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Keski-Suomen piiri ry
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Kymen piiri ry
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Lapin piiri ry
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Pirkanmaan piiri ry
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Pohjanmaan piiri ry
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Pohjois-Karjalan piiri ry
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun piiri ry
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Pohjois-Savon piiri ry
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Satakunnan piiri ry
Kristdemokraterna i Finland (KD) Nylands krets rf
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Varsinais-Suomen piiri ry
Finlands Kristdemokratiska (KD) Kvinnor rf

Sannfinländarna r.p.

Partiföreningar

Perussuomalainen Helsinki ry - Helsingin piiri
Perussuomalaisen Etelä-Pohjanmaan piiri ry
Perussuomalaisen Etelä-Savon piiri ry
Perussuomalaisen Hämeen piiri ry
Perussuomalaisen Kainuun piiri ry
Perussuomalaisen Keski-Pohjanmaan piiri ry
Perussuomalaisen Keski-Suomen piiri ry
Perussuomalaisen Kymen piiri ry
Perussuomalaisen Lapin piiri ry
Perussuomalaisen Pirkanmaan piiri ry
Perussuomalaisen Pohjois-Pohjanmaan piiri ry
Perussuomalaisen Pohjois-Karjalan piiri ry
Perussuomalaisen Pohjois-Savon piiri ry
Perussuomalaisen Satakunnan piiri ry
Perussuomalaisen Uudenmaan piiri ry
Perussuomalaisen Varsinais-Suomen piiri ry
Perussuomalaiset Naiset ry

Vänsterförbundet r.p.

Partiföreningar

Vänsterförbundet i Helsingfors rf
Hämeen Vasemmistoliitto ry
Kaakkois-Suomen Vasemmistoliitto ry
Kainuun Vasemmisto ry
Keski-Suomen Vasemmisto ry
Pirkanmaan Vasemmistoliitto ry
Österbottens Vänsterförbundet rf
Pohjois-Pohjanmaan Vasemmisto ry
Satakunnan Vasemmistoliitto ry
Savo-Karjalan Vasemmisto ry
Vänsterförbundet i Egentliga-Finland rf
Vänsterförbundet i Nyland rf
Vasemmistoliiton Lapin piiri ry

Gröna förbundet r.p.

Partiföreningar

De Gröna i Helsingfors rf
Hämeen Vihreät ry
Kaakkois-Suomen Vihreät ry
Keski-Suomen Vihreät ry
Lapin Vihreät ry
Oulun vaalipiirin Vihreät ry
Pirkanmaan Vihreät ry
Satakunnan Vihreät ry
Savo-Karjalan Vihreät ry
Nylands Gröna rf
De Gröna i Vasa valdistrikt rf
De Gröna i Egentliga Finland rf
Gröna Kvinnorna rf

Centern i Finland r.p.

Partiföreningar

Centers distrikt r.f.
Keskustan Etelä-Hämeen piiri ry
Keskustan Etelä-Pohjanmaan piiri ry
Keskustan Etelä-Savon piiri ry
Keskustan Helsingin piiri ry
Keskustan Itä-Savon piiri ry
Keskustan Kainuun piiri ry
Keskustan Karjalan piiri ry
Keskustan Keski-Pohjanmaan piiri ry
Keskustan Keski-Suomen piiri ry
Keskustan Kymenlaakson piiri ry
Keskustan Lapin piiri ry
Keskustan Peräpohjolan piiri ry
Keskustan Pirkanmaan piiri ry
Keskustan Pohjois-Karjalan piiri ry
Keskustan Pohjois-Pohjanmaan piiri ry
Keskustan Pohjois-Savon piiri ry
Keskustan Päijät-Hämeen piiri ry
Keskustan Satakunnan piiri ry
Keskustan Uudenmaan piiri ry
Keskustan Varsinais-Suomen piiri ry
Centerkvinnorna i Finland rf

Partinära sammanslutningar

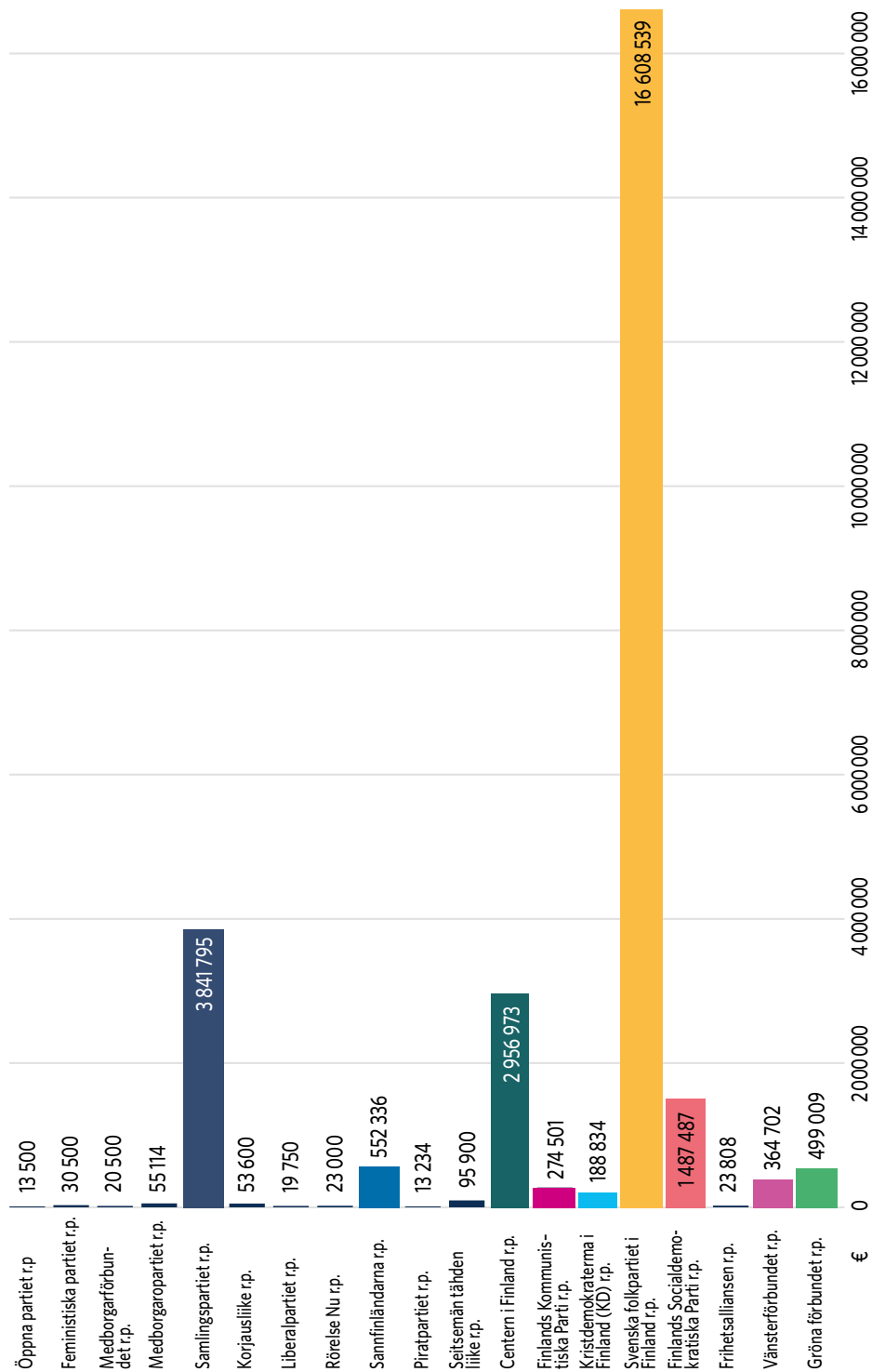
Maaseudun Kukkasrahasto Säätiö sr

Rörelse Nu r.p.

Partiföreningar

Liike Nyt Varsinais-Suomen piiri ry
Liike Nyt Helsingin piiri ry
Liike Nyt Uudenmaan piiri ry
Liike Nyt Hämeen piiri ry
Liike Nyt Kaakkois-Suomen piiri ry
Liike Nyt Savo-Karjalan piiri ry
Liikkeen naiset ry

Bilaga 3: Statistik över partifinansieringen

Figur 12: Bidrag som redovisats i redovisningsregistret för partifinansieringen (aktuella redovisningar) partivis 2013–2023.

Tabell 7: Bidrag från partinära sammanslutningar 2013–2023

Organisation	Bidragsbelopp, €
Svenska folkpartiet i Finland r.p.	
Fonden för intressebevakning av det svenska i Finland	16 137 271,00
Samlingspartiet r.p.	
Kansallisen Kokoomuspuolueen Säätiö sr	3 000 000,00
Kansallissäätiö sr	1 428 306,00
Kansallisen Kokoomuksen Kainuun Säätiö sr	1 112 886,00
Snellman-Säätiö sr	834 762,50
Varsinais-Suomen Kansallissäätiö sr	611 839,60
Pirkanmaan Kansallissäätiö sr	196 736,00
Pohjois-Pohjanmaan Kansallissäätiö sr	46 100,00
Lillträskin Kurssikeskussäätiö sr	16 500,00
Finlands Socialdemokratiska Parti r.p.	
Turun työväensäätiö sr	1 360 033,10
Tikkurila Säätiö sr	777 893,95
Työväenlehdistön Kannatusyhdistys ry	447 000,00
Centern i Finland r.p.	
Maaseudun Kukkasrahasto Säätiö sr	1 064 800,00
Sannfinländarna r.p.	
JRT-säätiö sr (tid. Perussuomalaisten Tukisäätiö sr)*	468 773,96

* Stiftelsens ställning som partinära sammanslutning upphörde i juni 2018.

Tabell 8: Bidrag från andra stiftelser än partinära sammanslutningar 2013–2023

Organisation	Bidragsbelopp, €
Stiftelsen för utbildning och kultur på svenska i Finland sr	900 000,00
Stiftelsen Tre Smeder sr	617 000,00
Yksityisyrittäjien Säätiö sr	390 000,00
Avantisäätiö sr	110 508,00
Spartacus-säätiö sr	87 954,20
Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne sr	65 000,00
Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton (TT) -säätiö	60 000,00
Utdelningsstiftelsen för Svenska kulturfonden sr	57 851,44
Koillismaasäätiö sr	51 200,00
Imatrankoskenparrassäätiö sr	49 890,00
Maaseudun Säätiö sr	42 250,00
Salin-säätiö sr	36 000,00
Satakunnan kansallissäätiö sr	32 950,13
Stiftelsen för det tvåspråkiga Finland sr	22 000,00
Folkets Kulturfond sr	17 500,00
Keskittien säätiö sr	13 000,00
Naantalin Työväenyhdistyksen rekisteröity säätiö	11 000,00
Nuorkansallinen vapaussäätiö sr	10 000,00
JRT-säätiö sr	4 600,00
Kari Mattilan säätiö sr	3 500,00
Heinolan Sosialidemokraattisen Työväenyhdistyksen Säätiö sr	3 100,00
Tradekan säätiö sr	3 000,00
Yrjö Sirolan Säätiö sr	2 000,00

Tabell 9: De organisationer som gav mest bidrag 2023

Organisation	Bidragsbelopp, €
Holopainen Mauri, dödsbo	2 300 000,00
Fonden för intressebevakning av det svenska i Finland	1 906 583,00
Kansallisen Kokoomuspuolueen Säätiö sr	700 000,00
Turun Työväensäätiö sr	189 051,48
Svenska litteratursällskapet i Finland rf *)	180 000,00
Kansallisen Kokoomuksen Kainuun Säätiö sr	130 120,00
Kansallissäätiö sr	120 000,00
Pro Markkinatalous ry	103 000,00
Maaseudun Kukkasrahasto Säätiö sr	90 000,00
Tikkurila Säätiö sr	82 000,00
Stiftelsen Tre Smeder sr	76 500,00
Varsinais-Suomen Kansallissäätiö sr	70 000,00
Snellman-Säätiö sr	60 000,00
Yksityisyrittäjien Säätiö sr	60 000,00
Utdelningsstiftelsen för Svenska kulturfonden sr	46 511,44
Föreningen Konstsamfundet r.f.	45 000,00
Servicefacket PAM rf	37 500,00
Svenska folkpartiets garantier r.f.	33 000,00
Teollisuusdemareiden opintoyhdistys	30 000,00
Wihuri Packaging Oy	30 000,00

*) Föreningen har skött betalningsrörelsen för Stiftelsen för utbildning och kultur på svenska i Finland sr.

Tabell 10: De privatpersoner som gav mest bidrag 2023

Person	Bidragsbelopp, €
Alametsä Alviina	19 000,00
Aho Kari Jussi	10 000,00
Ehrnrooth Georg Johan Casimir	10 000,00
Fagnäs Peter	10 000,00
Kallasvuo Olli-Pekka Juhani	10 000,00
Kari Pekka	10 000,00
Kyöstilä Heikki	10 000,00
Paananen Elmar Jalo	10 000,00
Sjöblum Karl	10 000,00
Sjöblom Juhani	10 000,00
Tolppanen Ari	10 000,00
Mikkonen Krista	8 805,00
Mårtens Linn	8 773,00
Pitko Jenni	7 332,00
Paatero Sirpa	6 940,00
Ohisalo Maria	6 600,00
Tiihonen Ossi Pentti	6 324,06
Kvarnström Waldemar	6 290,00
Weckström Sandra	5 976,80
Jenytin Cosmo	5 235,00
Hiltunen Teemu	5 100,00
Kivirinta Aki Tuomas	5 000,00
Pennanen Petrus	5 000,00
Salmela Heikki	5 000,00
Vaiste Heikki	5 000,00
Vaiste Mikko	5 000,00
Kokko Jani	4 774,20
Hautala Heidi	4 000,00
Bender Ann-Katrin	3 845,00
Blomquist Markus	3 782,00
Christoph Roos	3 200,00
Elo Tiina	3 150,00
Petelius Pirkka-Pekka	3 150,00
Arino Tuula	3 000,00

Tabell 11: De största bidragstagarna 2023

Organisation	Bidragsbelopp, €
Centern i Finland r.p.	2 349 674,50
Svenska folkpartiet i Finland r.p.	1 974 204,92
Samlingspartiet r.p.	910 500,00
Turun Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö	169 786,48
Kainuun Kokoomus ry	130 120,00
Svenska folkpartiet i Helsingfors rf	113 056,00
Svenska folkpartiet i Nyland r.f.	98 478,00
Suomen Keskustanuoret ry	90 000,00
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.	88 908,87
Tikkurilan Työväenyhdistys ry	82 000,00
Svensk Ungdom, Svenska folkpartiets ungdomsorganisation r.f.	80 500,00
Varsinais-Suomen Kokoomus ry	78 750,00
Samlingspartiets Ungdomsförbund rf	70 000,00
Kaakkois-Suomen Sosialidemokraatit ry	63 122,46
Samlingspartiet i Helsingfors rf	60 000,00
Svenska Kvinnoförbundet rf	57 000,00
Svenska folkpartiet i Egentliga Finland r.f.	51 418,00
Gröna förbundet r.p.	45 282,00
Svenska folkpartiet i Österbotten r.f.	33 600,00
Varsinais-Suomen Kansallissäätiö	32 000,00
Pirkanmaan Vasemmistoliitto ry	30 200,00
Vänsterförbundet r.p.	30 100,00
Kansallissäätiö sr	30 000,00
Kansallisen Kokoomuspuolueen Säätiö	30 000,00
Svenska folkpartiets Samkrets rf	30 000,00

Referenser

- 1 Partilagen (10/1969) 9 e § 1 mom.
- 2 Partilagen 9 f §.
- 3 Partilagen 9 d § 1 mom.
- 4 Partilagen 9 c §.
- 5 Statsunderstödslagen (688/2001) 15 § och 16 § samt lagen om statens revisionsverk (2000/676) 2 § 2 mom.
- 6 Statsrådets beslut om beviljande av statsunderstöd enligt 9 § i partilagen till partierna för tiden 1.5.2023–31.12.2023 (VN/11893/2023).
- 7 Statsrådets beslut om beviljande av statsunderstöd enligt 9 § i partilagen till partierna för tiden 1.1.2023–30.4.2023 (VN/30177/2022).
- 8 Partilagen 8 § 1 mom.
- 9 Partilagen 9 e § 1 mom.
- 10 Statsrådets beslut om beviljande av statsunderstöd enligt 9 § i partilagen till partierna för tiden 1.1.2023–31.12.2023 (VN/27288/2023).
- 11 Partilagen 8 a § 1 mom.
- 12 Partilagen 9 e § 1 mom.
- 13 Partilagen 9 e § 1 mom.
- 14 Partilagen 9 e § 4 mom.
- 15 Partilagen 9 e § 1 och 2 mom.
- 16 Partilagen 8 c §.
- 17 Partilagen 8 § och 8 a §.
- 18 Partilagen 8 § 2 mom. och 8 a § 2 mom.
- 19 Partilagen 8 b §.
- 20 Partilagen 8 b § 2 mom.
- 21 Partilagen 8 b § 2 mom.
- 22 Partilagen 8 b § 1 mom.
- 23 Partilagen 8 b § 4 mom.
- 24 Partilagen 8 b § 4 mom.
- 25 Partilagen 8 b § 3 mom.
- 26 Utländsk politisk finansiering och behovet av att reglera den. Justitieministeriets publikationer: Utredningar och anvisningar 2023:6.
- 27 Lauri Tarasti & Arto Jääskeläinen: Vaali- ja puoluelainsäädäntö. 7:e reviderade upplagan. Helsingfors: Edita, 2022.
- 28 Partilagen 9 e §.
- 29 Granskningspromemoria D/10/04.02.04/2023 Vapauden liitto r.p.
- 30 Granskningspromemoria D/10/04.02.04/2023 Keskustan Pohjois-Pohjanmaan piiri ry.
- 31 Partilagen 9 b § och 9 e §.
- 32 Partilagen 8 § 3 mom. och 9 a §.
- 33 Partilagen 8 § 3 mom. och 9 a §.
- 34 Partilagen 9 a § 2 och 3 mom.
- 35 Valfinansieringslagen (273/2009), 4 § och 5 §.

- 36 Partilagen 9 b § 4 mom.
- 37 Partilagen 8 b § och 9 b § samt valfinansieringslagen 4 § och 5 §.
- 38 Partilagen 9 b § 2 mom. och valfinansieringslagen 6 §.
- 39 Partilagen 9 b §.
- 40 Statsrådets beslut om beviljande av statsunderstöd för början av året (VNK/2023/3) och slutet av året (VNK/2023/43).
- 41 Valfinansieringslagen 4 § 4 mom.
- 42 Statsunderstödslagen 5 kap.
- 43 Granskningspromemorior D/10/04.02.04/2023 Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Keski-Pohjanmaan piiri ry, Keskustan Kainuun piiri ry, Keskustan Pohjois-Savon piiri ry.
- 44 Granskningspromemorior D/10/04.02.04/2023 Kristallipuolue r.p. och Valta kuuluu kansalle r.p. samt uppgifterna om Seitsemän tähden liike r.p. på adressen www.vaalirahoitusvalvonta.fi.
- 45 Partilagen 9 d §.
- 46 Statens revisionsverks föreskrift om framläggande av specifikation av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen i enlighet med 9 b § i partilagen och lämnande av uppgifter i enlighet med 9 d § 1 mom. i partilagen (D/615/04.02.00/2022).
- 47 Partilagen 8 a § 1 mom.
- 48 Partilagen 9 d §.
- 49 Partilagen 9 d § 2 mom.
- 50 Partilagen 9 c §.
- 51 Granskningspromemoria Rörelse Nu r.p. D/10/04.02.04/2023.
- 52 Granskningspromemorior D/10/04.02.04/2023 Sannfinländarna r.p. och Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Satakunnan piiri ry (D/10/04.02.04/2023).
- 53 Perussuomalaisten Lapin piiri ry, revisionsberättelse (www.vaalirahoitusvalvonta.fi).
- 54 Granskningspromemoria D/10/04.02.04/2023 Sannfinländarna, Pohjois-Savon piiri ry.
- 55 Granskningspromemoria D/10/04.02.04/2023 Sannfinländarna, Etelä- Savon piiri ry.
- 56 Partilagen 9 §.
- 57 <https://valtioneuvosto.fi/sv/beslut>
- 58 Statsrådets beslut om beviljande av statsunderstöd enligt 9 § i partilagen till partierna 2022 & 2023.
- 59 Moment 23.20.50 Understödjande av partiverksamhet i statsbudgeten samt statsråds-beslut om beviljande av statsunderstöd enligt 9 § partilagen till partierna.
- 60 Statsrådets beslut om beviljande av statsunderstöd enligt 9 § i partilagen till partierna.
- 61 Partilagen 11 § och statsunderstödslagen 5 kap.
- 62 Partilagen 9 § och 11 §.
- 63 Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om kandidaters valfinansiering och till vissa lagar som har samband med den (RP 13/2009).
- 64 Valfinansieringslagen 4 § 4 mom.
- 65 Statsunderstödslagen 7 § 3 mom.
- 66 Statsunderstödslagen 7 § 3 mom.
- 67 Partilagen 9 a §; Statsrådets förordning om uppgifterna i den redovisning som avses i 9 a § i partilagen (96/2017).
- 68 Partilagen 11 §.
- 69 Lagen om Statens revisionsverk (676/2000) 2 § 2 mom.
- 70 Granskningspromemorior D/10/04.02.04/2023 Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Lapin piiri ry, Vasemmistoliiton Lapin piiri ry, Vasemmistoliiton Satakunnan piiri ry, Va-semmistoliiton Kainuun piiri ry, Satakunnan Sosialidemokraatit ry, Oulun Sosialidemokraa-tit ry, Kaakkois-Suomen Vasemmistoliitto ry, Vänsterförbundet r.p. och Sannfinländarna r.p.

- 71 Lagen om välfärdsområden (2021/611) 27 § och kommunallagen (415/2015) 19 §.
- 72 Granskningspromemoria D/10/04.02.04/2023 Sannfinländarna r.p.
- 73 Granskningspromemoria D/10/04.02.04/2023 Sannfinländarna r.p.
- 74 Granskningspromemoria om granskningen av partifinansieringen för perioden 1.9.2019–31.12.2021 för Perussuomalaisten Etelä-Pohjanmaan piiri ry.
- 75 Granskningspromemoria D/10/04.02.04/2023 Sannfinländarna r.p.
- 76 Granskningspromemorior D/10/04.02.04/2023 Perussuomalaisten Kainuun piiri ry, Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Pohjois-Savon piiri ry, Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Etelä-Savon piiri ry och Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Keski-Pohjanmaan piiri ry.
- 77 Granskningspromemorior D/10/04.02.04/2023 SFP Samkrets rf och Liikkeen naiset ry.

STATENS REVISIONSVERK (VTV)
PORKALAGATEN 1, PB 1119, 00101 HELSINGFORS

tel. 09 4321 | www.vtv.fi | @VTV_fi